

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

zhaja vsak četrtlet in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Po katoliškem shodu.

Katoliški shod je završen! Zapustili smo belo Ljubljano in se vrnili zopet v naša bivališča. Sveto navdušenje, ki je vladalo vse tri dni na katoliškem shodu, še napolnjuje naša srca. Kovati pa se mora, dokler je železo vroče. Zato pa s tem navdušenjem, ki še gori v naših srcih, pogumno na delo, koje smo si zasnovali na skupnih posvetovanjih! Izvršujmo, za kar smo se ogrevali na katoliškem shodu!

Danes priobčujemo sklepe tretjega slovenskega katoliškega shoda v socialnem in organizacijskem odseku. Prepričani smo, da jih vsak dobromisleč štajerski Slovenec lahko z mirno vestjo podpiše. Zato pa tudi upamo, da bomo šli skupno na izvrševanje storjenih sklepov. Evo jih!

Sklepi socialnega odseka.

Tretji slovenski katoliški shod obnavlja in odobrava vse socialne resolucije, ki sta jih sklenila 1. in 2. slovenski katoliški shod. Socialni načrt kmečkega, obrtnega, trgovskega in delavskega stanu je zlasti 2. shod tako točno narisal, da mu načelnega nimamo ničesar dodajati. Tudi načela glede na zavarovanje, socialne naloge avtonomnih zastopov in krščansko usmiljenost so v resolucijah 2. slovenskega katoliškega shoda jasno in natančno izražena.

Trdno stoječ na teh načelih izjavlja tretji slovenski katoliški shod, da je treba za njihovo vresničenje temeljitega in vztrajnega, požrtvovalnega dela.

I. Pouk.

Da more socialni pouk doseči svoj smoter, mora biti organizovan. Vseeno se razvije le tam, kjer sloni na zdravi organizaciji in teži ne toliko po posamičnem gospodarskem napredku, kolikor po napredku širših skupin, kar se da doseči edino le z vzajemnim sodelovanjem, s kooperativnimi zvezami, v raznovrstnih oblikah stanovskega in za-

družnega združevanja. Potemtakem je predpogoj vpešnemu pouku stanovska in mladinska organizacija.

Glede na posamezne oblike socialnega pouka velja to-le:

A. Splošno.

a) Časopisje naj se bolj nego do zdaj ozira na gospodarska in socialna vprašanja. Izpopolni naj se s stanovskimi glasili.

b) Priporoča se izdajanje poljudnih knjižnic v socialni, higijenski in gospodarski pouk. V tem smislu pohvalno omenjamo Društveni zakon in Obrtni red, ki ju je izdala Slovenska krščanska socialna zveza.

c) Knjižnice in knjige socialne in gospodarske tvarine naj se vedno naslanjajo na domače potrebe in naj bodo pisane bolj poljudno.

č) Branje časopisov, knjižnic in knjig naj se organizuje po raznih stanovskih in mladinskih organizacijah. Opozarjajo naj se člani na socialno važne spise in vsaj večji in pomenljivejši sestavki naj se obdelavajo v predavanjih; z javnimi razgovori po društvi naj se vzbujajo zanimanje zanje. Priporočajo se tudi socialni kurzi.

d) Vsaka društvena knjižnica naj ima poseben gospodarski in socialni oddelek. Časopisi, ki redno prinašajo socialne in gospodarske sestavke, naj se skrbno spravljajo, da se koncem leta morejo zvezati; iz drugih naj se po možnosti izstrižejo gospodarski in socialni članki in po tvarinah zvrščeni spravijo.

B. Podrobno.

a) Jezikovni in računski pouk v ljudskih šolah naj se bolj nego doslej ozira na socialno izobrazbo. Zlasti naj že ljudska šola stoji na višji stopinji, podaja temeljne nauke iz higijene, kjer naj se posebno poudarja škodljivost alkoholnih pijač, dalje naj s primerno izbranimi opisi gospodarskih in kulturnih razmer iz prešlih dob pojasnjuje učencem zgodovinski razvoj našega kmečkega, obrtnega in delavskega stanu; s tem poukom naj se v logiški

zvezi združi temeljni pouk o pomenu združevanja, zlasti zadružništva in konečno naj se v praktičnih vajah priuče učenci domačemu knjigovodstvu.

b) Za kmečki stan priporočamo kmetijske nadaljevalne šole, predvsem pa zimske kmetijske tečaje, ki naj se ustanavljajo s pomočjo občin, dežele in države.

c) Za obrtni stan zahtevamo na avstrijskem slovanskem jugu večje število strokovnih šol, ustanovitve državnih rokodelskih šol in vsaj ene državne obrtne šole.

č) Trgovstvu so potrebne slovenske trgovske šole, ki naj jih ustanove trgovske zbornice, mestni zastopi ali druge korporacije, podpirajo pa država in dežele. Iskreno želimo, naj se po razumnem trgovstvu kmalu omogoči na avstrijskem slovanskem jugu slovanska trgovska akademija.

d) V izpolnjevanje proizvajalne tehnike in v napredek trgovstva z domačimi pridelki in izdelki naj se redno snujejo raznovrstne poljedelske in obrtne razstave.

e) Po vseh kmetijskih, obrtno-nadaljevalnih, rokodelskih, strokovnih in trgovskih šolah naj se obvezno poučuje tudi zadružno knjigovodstvo v zvezi s pravnimi določili o zadružništvu.

f) Po učiteljskih in semeniških naj se uvede pouk o kmetijstvu po strokovnem učitelju in v knjigovodstvu, zlasti z ozirom na zadružništvo.

II. Delo.

Vse socialno delo mora izvirati iz požrtvovalne krščanske ljubezni, ki se tem krepkeje razvija, čim večja je potreba. Razraščati se mora v treh smerah: v socialnopolitiški, organizacijski in karitativni v ožjem smislu. Silno važno nalogo imajo v teh stvareh občine. Zato posebej opozarjamo nanje novo ustanovljeno „Župansko zvezo“. Z ozirom na naše razmere opozarjamo na te-le pozornosti:

a) boj proti umazanemu slovstvu, ki se zlasti s tujine širi med nami;

LISTEK.

Govor

prevzv. g. dr. Mihaela Napotnik, kneza in škofa Lavantinskega,

v prvi javni seji škofijske sinode, na praznik sv. Kajetana, dne 7. avgusta 1906. (Konec).

Pa tudi to težavo nadomeščajo radosti dušeskrbnega življenja. Duhovne sladkosti olajšujejo dušnemu pastirju breme siromaštva. Vedno mu je pred očmi prevzvišeni vzgled Zveličarja, ki ni imel, kamor bi položil svojo glavo, pa tudi vzgled premnogih učencev Kristusovih, ki so se prostovoljno odpovedali bogastvu ter ga iz ljubezni do Jezusa porazdelili med uboge.

O, jarem Jezusov je sladek in nja breme je lahko! Kaj čuda, da so marsikateri bogatini zapustili svoje zlato in blago ter s križem v roki odjadrali v daljne pokrajine, kjer so brez vseh udobnosti življenja med trudopolnimi naporji in smrtnimi nevarnostmi vendar veselega sreča živeli in veselega sreča umrli. Tako velika je moč radosti, ki izvira iz duhovnega in dušeskrbnega življenja.

4. Da pa te radosti okušamo, zasledujmo dalje velike težave duhovniškega stanu!

K službi dušnega pastirja spada premnogo takih opravil, ki terjajo velik napor duševnih in telesnih moči ter naravnost nasprotujejo človeški počutnosti. Tako župniki na deželi prav velikokrat nimajo nobenega olikanega človeka, s katerim bi se mogli

prijateljsko pogovoriti, le s težavo pridejo do zdravnika in zdravila, in primanjkuje jim potrebnih živil, pa tudi pripomočkov za nadaljno izobrazbo, kakor knjig, znanstvenih listov in kar je drugo takega. Duhovnik je ne redkoma prisiljen, pretrgati ponočni počitek ter hiteti v hudem vremenu daljno pot čez strmine in prepele po najslabših stezah k umirajočemu bolniku. Dušni pastir se mora pečati večinoma z resnobnim delom in z opravljanjem, ki njegovega duha zelo utrudijo: to je na primer izpovedovanje, spravljanje sovražnikov, previdenje bolnikov, molitev pri umirajočih, pokopavanje mrtličev.

Veliko nadlogo in vsled tega žalost in boleč povzročajo duhovništvu to, da cerkveni služabnik ravno z natančnim izvrševanjem svoje službe ne redko razdraži duhove, si nakoplje sovraštva ter vzbudi silen odpor in strastno nasprotstvo pri hudobnih ljudeh; to je gotovo neprijetno za moža, ki je zmeren, krotek, moder, mil in miroljuben. Sicer pa je dandanes mnogo takih, ki iz same zlobnosti katoliškega duhovnika prezirajo, črtijo in malo da ne preklinjajo. Duhovnik, čuvaj nad pravostjo, obsoja s svojim svetim življenjem zlobno življenje hudobnežev: odtod mržnja, ki jo izpriječenci očitno kažejo tako, da niti duhovske obleke videti ne morejo, da ne bi obračali z nevoljo svojih oči drugam, ne meneč se za nobeno pravilo olike in vpludnosti.

Slednjič, da molčimo o drugih težavah, tlači še služabnika svete Cerkve breme odgovornosti o svojem hiševanju. Če premišluje, da je človeška duša tolike vrednosti in cene, kolike Kri, po kateri je odrešena; če premišluje, kako lahko se more dogoditi, da po

načinu svojega življenja, z zlorabo ali tudi z zanamro svoje svete službe on sam dá povod, da neumrljive duše zajdejo na kriva pota ter zgrešijo svoje večno zveličanje: kdo je, ki to preudarja, pa se ne boji in tresse? Zato so se možje, ki so bili polni navdušene gorečnosti za sveto vero, branili prevzeti dušeskrbje; in drugi so se odpovedali pastirovanju, ker jih je strašila nevarnost, ki proti neumrljivim dušam, dasiravno so z zatajenjem samega sebe bili žrtvovali vse moči za izvrševanje svoje službe. Sv. Janez Kancij je izborno oskrboval župnijo Ilkuzijansko, ki se razprostira blizu Krakove, pa ko je v duhu premišljeval nevarnost, ki obdaja njegove ovčice, je vzel slovo od svoje duhovnije. Zares, nevarnost, da bi mogli biti dušam v pogubljenje, to je breme, ki leži nad vsemi drugimi na naših ramah, čigar težko težo vsi občutimo, pod čigar pezo tu pa tam se skoraj zgrudimo.

5. Takih in enakih neprijetnosti, nevarščin ter težavnosti je vse polno v našem stanu.

Vendar pa nam naj ne upade sree, ker vse premoremo v njem, ki nas dela močne (Filiplj. 4, 13) s svojo močjo od zgoraj; in naš sveti stan nam sam podaja mnogo sladke tolažbe in čistega veselja. Tu sem spada odličnost in vzvišenost našega poklica. Svečenik je namreč srednik med Bogom in med ljudmi, katere bi naj v njegovem imenu vodil in zveličal. On je svetilnik, raz katerega ljudem naj sveti sredi goste teme prava luč. On je sol zemlje (Mat. 5, 13), ki naj s svojo modrostjo popravlja neslane posvetne šege ter jih naj izboljšuje z zgledom svojega življenja pa jih naj preustvarja tako, da bodo prijetne Bogu, angelom in ljudem.

Današnja številka ima kot prilogo „Naš dom“ in govor prem. knezoškofa.

b) boj proti alkoholizmu. V tem zmislu priporočamo družbo treznosti, abstinenta in abstinentske krožke in sestanke. Priporočamo „Županski zvezi“ za slovenske pokrajine, naj dela na to v svojem delokrogu, da bodo županstva gledala na to, da se vže po obstoječih postavah zatira žganjepitje in krčme ter obdači žganje v korist občinam; s tem bodo imele občine korist, in žganjepitje se bode omejilo. Tudi naj gleda občina na to, da se krčmarji držijo postavne policijske ure, ter da one krčmarje kaznuje, kateri se ne držijo obstoječih postav.

c) skrb za izseljence;

č) skrb za delavsko ženstvo, zlasti po mestih;

d) pospeševanje vzajemnih podpornih in zavarovalnih organizacij, zlasti pa skrb, da se zakonitim potom doseže starostno zavarovanje delavskega ljudstva. Na vso moč se poudarja ob ti priliki zahteva pod rudarski zakon spadajočega delavstva, naj se bratovske skladnice primerno v zmislu ravnopravnosti delavcev z delodajalci preosnujejo in naj se tudi za to delavstvo uvede zakonito zavarovanje proti neugodam; delavskemu zavarovanju se morajo obvezno priklopiti tudi (državni) gozdni delavci; glavne zahteve glede na zavarovanje so predvsem, da se osnuje zavarovalnica za neugode v Ljubljani posebej pa:

1. Temeljita prememba odstotne mere in prisojevanja rent ali obrokov za zdravljenje in poškodbe.

2. Konečno dovoljenje t. zv. trajnih dohodkov ali rent, katere so bile že enkrat prisojene.

3. Popolno izjednačenje prometnih in obratnih poškodb glede izmeritve dohodkov ali rent.

4. Prenaredba razsodišč in podredba vseh v Avstriji obstoječih razsodišč proti neugodam pod najvišji sodni dvor.

Za ohranitev kmečkega stanu se priporoča ustanovitev zadružnega organizma za gojenje in ureditev hipotekarnega kredita na Jugoslovanskem v svrhu, da se z razdolževanjem zemljeknjižnih bremen zabrani izseljevanje in razpadanje kmečkih posestev;

e) skrb za dobrotelne zavode; v to svrhu se zahteva ustanovitev deželnih zdravstvenih svetov;

f) skrb za higijeno; zlasti boj proti jetiki; skrb za bolniško postrežbo po deželi;

g) skrb za zauzemarjene otroke in bivše kaznjence;

h) skrb za primerno zabavo; posebno se priporoča v tem oziru telovadba, oziroma drugi športi;

i) pospeševanje prometa s tujci.

Sklepi organizacijskega odseka.

Namen organizacije je, združiti razkropljene sile posameznikov, da postanejo po skupnosti zmogljive doseči velikih uspehov, katerih posameznik ne zmora. 3. slov. katol. shod ponavlja želje, izrečene na 2. slov. katol. shodu, opozarja zopet na potrebo organizacije za ohranitev našega naroda na temelju katoliške vere in slovenske narodnosti ter priporoča:

Duhovnik nove zaveze opravlja trojno službo Kristusa Zveličarja: on uči, daruje in kraljuje. In tolika vzvišenost in veličastnost duhovniškega stanu gotovo mora krepiti srca delivcev skrivnosti božjih, jih mora napolnjevati z nebeškimi radostmi in s hvaležnostjo do ljubega Boga.

Duhovnik kot oznanjevalec evangelja ohranja čednostno življenje na svetu; kajti resnice, ki jih uči, utrjujejo oni red nazorov in zakonov, ki je potreben umnemu bitju, da more svojemu namenu primerno živeti in delovati. Kaj je lepšega od službe javnega učenika, ali kaj bi moglo vzbujati v srcu čuvstva slajše in čistejše tolažbe, nego zreti vsako nedeljo in praznik vernike pred seboj zbrane, kako ukaželjni z vso pozornostjo poslušajo svojega propovednika, da bi s pripravnim srcem v se sprejeli seme besede božje? Pač ne moremo si misliti zlahtnejšega in srčnejšega veselja, kakor je ono, ki ga mora občutiti dober dušni pastir, ko vidi svoje župljane, ki jih je okrepčal s sladko hrano besede božje, kako od cerkve na vse strani hitijo na svoj dom: utrjeni v veri, polni dobrih sklepov in poživljeni z nebeškimi tolažbami.

Bogat vir tolažbe je za duhovnika pouk malih v temeljnih resnicah svete vere. Po prevzvišenem vzgledu božjega Zveličarja s prav posebno ljubeznijo goji te nežne mladike na vrtu Gospodovem: uči jih spoznavati in ljubiti Boga, spoštovati starše, dobro hoteti in dobro delati bližnjemu, izpolnjevati svete dolžnosti do Cerkve in do domovine. In ko vidi, da te sadike, ki jih je gojil z očetovsko skrbljivostjo, od dne do dne krepkeje klijejo, ko zapazuje, da ozelenevajo, da se razcvetajo ter že raz-

1. Vsi katoliško misleči Slovenci naj se združijo v veliko stranko, ki obsegaj vse sloje in vse pokrajine slovenskega ljudstva. Ta stranka stoji na najširši demokratični podlagi, tako da volijo njeno vodstvo zaupniki iz vseh stanov. Izvrševalni odbori naj bodo po vseh slovenskih pokrajinah ter naj delujejo samostojno. O stvarih, ki so važne za ves slovenski narod, naj se posvetuje osrednji odbor, ki ga tvorijo odposlanci vseh teh pokrajinskih odborov. Ta velika politična organizacija se naslanja na politična društva, ki se naj osnujejo v vsakem volilnem okraju, in naj vpliva na državni zbor in na deželne zbere, ter na občine, da se v njih varujejo katoliška načela in da dobé Slovenci vse pravice, ki jim gredo v šolstvu ljudskem, srednjem in višjem. v uradu, cerkvi in sploh v javnopravnem življenju. Politična društva naj skrbijo, da bodo najširši ljudski sloji po shodih in v časopisju vedno poučeni o ustavnem življenju.

2. Ker sloni ves narodni razvoj na ponku in pravi omiki, je nujno potrebna organizacija izobraževalnih društev in mladinskih zvez po dekanijah, ki naj skrbijo za poljudni pouk v vseh strokah javnega življenja in se naj zlasti ozirajo na gospodarske potrebe ljudstva in na apologetične snovi. Poleg tega naj goje glasbo, petje, dramatiko in naj izobražujejo estetični čut ljudstva. Društva naj skrbijo, da se v mladini vzbujajo in goji jugoslovanski in slovenski čut. Vsako izobraževalno društvo imej svojo knjižnico. Vsa društva naj bodo zvezana v „Slov. kršč. soc. zvezi“, ki naj skrbijo za govornike, za skupne vseslovenske društvene prireditve, za poljudno zabavnopoučno slovstvo ter izvršuj tudi nadzorstvo nad društvi, da se ohranijo v živahni delavnosti. „Zveza“ izdajaj, kakor je lani začela, vsako leto poročilo o društvenem delovanju na vsem Slovenskem.

3. Slovenski katoliški shod tudi nujno priporoča, da „Slov. kršč. soc. zveza“ čimprej stopi v dogovor s „Ceciljanskim društvom“ v Ljubljani z „Društvom za slovenske organiste v Celju“ in s cerkveno oblastjo v posameznih škofijah, kako je urediti orglarske šole s štirimi učnimi leti in z obveznim poukom v posojilniškem in občinskem knjigovodstvu, v telovadbi, ekonomiji in dramatiki in kako zasigurati njih plače in pokojnine.

4. Katoliški Slovenci naj posvečujejo posebno skrb izpopolnitvi gospodarske organizacije. Snujejo naj se posojilnice povsod v sodnih okrajih, kjer jih še ni. Nakupovalne zadruge naj obračajo svojo skrb na velike gospodarske potrebščine ljudstva. Proizvajalne zadruge naj pospešujejo tehnični napredek poljedelstva in obrti in naj preskrbujejo ugodno razpečavanje pridelkov naše domovine. (Mlekarne, sadjarske, vinarske, lesne zadruge itd.) Stavbinske zadruge naj skrbijo za zdrava stanovanja. Zadruge naj bodo združene v veliki zvezi, da tem enotneje in krepkeje zastopajo naše gospodarske koristi. Priporoča se jim sodelovanje pri velikih domačih industrijskih podjetjih. Organizaciji trgovskega stanu naj se posveča največja pozornost.

širjajo prijeten duh čednosti, da celó rodijo dober sad zveličanja, mar li ne napolnjuje to njegovega srea z vedno novimi tolažbami?

Izredna in neprecenljiva tolažila more duhovnik zajemati tudi iz onega svetega opravila, ki je najtežavnejše od vseh drugih: iz izpovedovanja. Izpovednik natanko vé, da dobra izpoved povrne grešniku dušni mir, ga okrepi, da se more ustavljeni izkušnjavam, pa ga podpira, da se more izogibati krivih in pregrešnih potov. Izpovednik spoznava, da izpovednica zagotavlja in utrjuje edinost in zastopnost med družinami, izdatno napeljuje podložnike k pokorščini, predstojnike pa k pravičnosti, ter v obče pospešuje dolžno spoštovanje do postav in zakonov. Izpovednik, ki s svojim trudom v izpovednici le eno dušo, ki je bila globoko pogreznjena v pregrehe, vrne Bogu in človeški družbi, občuti vsled tega toliko sladkost in tolažbo, kolike ne more povzročiti, ne dati celi svet z vsemi svojimi nasladami.

Slično se sme trditi o vseh ostalih dušeskrbnih opravilih; pa predolgo bi bilo, naštevati vse posameznosti. Opozorjam samo le še na izvrševanje duhovnih in telesnih del usmiljenja. Dvomljivim prav svetovati, omahujoče podpirati, nevedne poučevati, žalostne tolažiti, plamene prepire in sovraštva zaduševati: kolika tolažba! Siromakom pomagati, lačne nasičevati, žejne napajati, nage oblačiti, bolnike obiskovati, k jetnikom hoditi: kolika slast! Cele družbe svetih mož in devic, nasičenih s temi nebeškimi radostmi, so se docela posvetile izvrševanju del krščanskega usmiljenja.

Omenjeno še bode eno edino opravilo mašniške

Obrtni stan bode organiziran v obrtnih zadrugah. Ustanovi naj se tehnološki obrtni muzej za južne avstrijske dežele s sedežem v Ljubljani. Rokodelski pomočniki naj so organizirani v katoliških društvih rokodelskih pomočnikov, ki naj ustanove strokovne oddelke za posamezne obrti. Osnujejo naj se samostojne obrtne zbornice.

Delavski stan se organiziraj povsod v strokovnih društvih, v katera naj vstopi vse delavstvo dotične stroke. Vsaka tovarna imej svoje strokovno društvo, te pa naj stopijo v strokovne zveze, ki si naj osnujejo strokovno glasilo.

Priporoča se na novo „Družba sv. Cirila in Metoda“, ki skrbi za slovensko šolstvo in zahteva, da se na zavodih družbe nastavlajo učitelji, ki bodo versko-nravno vzgajali mladino.

Časnikarji in književniki si naj osnujejo stamovsko organizacijo, ki skrbi za njihov strokovni napredek. V ta namen naj se ustanovi „Jugoslov. časnikarsko društvo“.

Še enkrat šolske počitnice.

Za pri zborovanju „Zveze“ učiteljskih društev v Šoštanj se je od raznih strani povdarjalo, da se glede počitnic naj ne ozira na gospodarske razmere posameznih okrajev, ampak naj se jemljejo v poštev le vzgojevalni oziri. Okrajni šolski sveti so res večinoma določili počitnice ne oziraje se na gospodarske odnose in ni se čuditi, če je nastalo v krogih kmetovalcev in prijateljev kmetovalcev ogorčenje radi počitnic in se vnel zlasti hud boj med časopisi, ki zastopajo strogo kmečko stališče, in med časopisi, ki stoje na strani šolskih oblastij. Vsak, ki pozna naše gospodarske razmere, ki ve, kako težko je celo za drag denar dobiti potrebne delavske moči, bo podpiral stremljenje kmetovalcev, da naj bodo počitnice v času, kadar je največ dela in se otroci rabijo za lažja dela. Ravno tako bo pa moral vsak, ki je vnet za napredek šole in razširjanje izobrazbe, priznati, da je celodnevni pouk v mesecu avgustu ne le neznoosna muka za učence in učitelje, ampak da je tudi nemogoče doseči kake uspehe. Ker pa se s strogim povdarjanjem kmečkega stališča na jedni strani, in s povdarjanjem vzgojevalnih načel na drugi strani to vprašanje ne bo rešilo tako, kakor želi ljudstvo, ampak skoro gotovo bo ostalo pri letošnji določitvi, treba je misliti na tako določitev počitnic, ki bo odgovarjala zahtevam obeh delov. Kakor v večini naših uredb posnemamo Nemčijo, tako bi tudi glede počitnic lahko posnemali Nemčijo. V Nemčiji ne trajajo počitnice skupno dva meseca, ampak se razdele v dvojne ali trojne počitnice po štiri ali dva tedna trajajoče in sicer ob času, kadar je največ dela. Pri nas bi se recimo razdelile počitnice na ta način, da bi trajale dva (oz. štiri) tedna meseca avgusta, in šest (oz. štiri) tednov ob času, ko je največ dela — po navadi v jeseni; razvon tega bi se pa naj vršil v poletnih mesecih nerazdeljen pouk od 7.—11. ure predpoldan. Rešitev vprašanja šolskih počitnic na ta način bo gotovo v znatni meri ustrezala stališču obeh strank. Šolske oblasti naj

službe, ki je nekako neizcrpljiv vrelc, od koder izvirajo celi potoki duhovnega veselja: daritev svete maše in duh molitve. Sladkost brez vse primere se nahaja v zakramentalnem združenju z Zveličarjem in v življenju, po vezi molitve zedinjenem z Bogom. Duhovnik po srcu božjem more vzradoščen klicati s psalmistom: Gospod je del mojega deleža in moje kupe... Merne vrvi so mi prelepo padle... Naznanil si mi pot življenja, z veseljem me boš navdajal pred svojim obličjem: razveseljevanje je na tvoji desni vekomaj. (Ps. 15, 5. 6. 11).

6. K sklepu si ne morem kaj, da ne bi omenil brezbožnega in predrznega vprašanja, ki se mnogo in mnogokrat ponavlja in je žaljivo za naš stan: Kaj koristnega stori duhovnik, kaj dobrega ima kdo od dušnega pastirja?

Prav zelo mnogo stori katoliški duhovnik. Od njega ima katoliška družba toliko dobrega, da človeški rod nikakor ne bi mogel biti brez duhovnika. Izkušnja nas uči, da tam prospeva pravost in poštenost in prava omika in pa s pravo omiko navadno združena javna in zasebna sreča, kjer uživa duhovništvo spodobno čast in spoštovanje. Narobe pa, kjer je duhovništvo zaničevano ter ovirano v izvrševanju svojega poklica: tam se širi sirovost, razuzdanost, brezbožnost, tam gre vse navzkriž, in z razrušenjem javnega reda se tam ukorenini vsakovrstno hudo. Ne more namreč obstati vera brez duhovnikov, pa tudi ne človeška družba brez vere na Boga.

Ta čudovita moč duhovništva ima svoj vzrok v milosti od zgoraj, v milosti, ki prehaja na du-

uvažujejo žalostni položaj kmetovalcev in se ozirajo na njih želje s tem, da določijo prihodnje leto na predstoječ ali kak drug način počitnice! Kmetje in zastopniki kmetov v raznih zastopih pa povzdignite vaš glas in zahtevajte vašim razmeram odgovarjajočo določitev počitnic, ki bo pa tudi odgovarjala vzgojevalnim načelom.

Razne novice.

* Našim naročnikom! Konec meseca julija smo tiste cenjene naročnike, ki naročnine za naš list še niso plačali, v posebnem pismu blagohotno na to opozorili in jih prosili, da naj zaostalo naročnino poravnajo do 15. avgusta t. l., ker bi njim drugače morali list ustaviti. Mnogi so se naši prošnji odzvali ter so naročnino plačali ali pa so prosili za podaljšanje obroka. Nekateri cenjeni čitatelji pa še vedno dolgujejo naročnino. Podpisano upravnništvo s tem vljudno naznanja, da tisti, ki lista dozdaj še niso plačali, dobijo še samo današnje številko; potem se njim list ne bo več pošiljal.

Upravnništvo „Slov. Gospodarja“.

* Priloga današnjemu listu je govor prevzvišenega knezoškofa dr. Mihaela Napotnik na slavnostnem zborovanju III. kat. shoda.

* Osebnosti. Za stalnega gimnazijskega učitelja v Kranju je imenovan naš rojak g. Ivan Masten, dosedaj suplent na gimnaziji v Mariboru.

* Župnijski izpit so naredili č. gg. kaplani: Anton Kociper iz St. Lovrenca na Dr. polju, Alojzij Kramaršič iz Makol, Karol Malajner iz Majšperka, Franc Močnik od Sv. Tomaža pri Ormožu in č. g. Anton Stergar, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru.

* S pošte. V višji plačilni razred so pomaknjeni poštni oficijanti gg.: J. Kurnik, L. Florenini, M. Straus in J. Sommer v Mariboru, Ant. Krolnik in J. Lašič v Celovcu, O. Šantl v Poljčanah, Fr. Rumpf v Ptuj.

* Slovenskim županom! Občina Skomre pri Konjicah je pred kratkim časom sklenila, da bo od c. kr. uradov sprejemala samo v slovenskem jeziku pisane odloke. Ta sklep se je razveljavil od okrajnega glavarstva in dotično pritožbo je namestništvo odbilo. Pritožbo na ministrstvo pa je žalibog občina zamudila; kajti pritožba bi morala imeti uspeh, ali pa bi se morala pozneje vložiti pritožba na c. kr. državno sodišče. Pri tej priliki še enkrat opozarjamo slovenske župane, da „Slovensko društvo“ v Mariboru rado brezplačno preskrbi take pritožbe. Toda poslati se mu morajo stvari takoj prvi dan, ne pa še le takrat, kadar je rok za pritožbo že zamujen.

hovnika, ko skrbno deli in marljivo prejema svete zakramente; to moč daje duhovniku edinost vere, neomajljivo upanje, in pa ljubezen, ki nikdar ne mine; ta moč prihaja od postavnega reda, ki po božji volji vlada med višjo in nižjo duhovščino. Trajno in izdatno delovanje je le tam mogoče, kjer kraljuje vzorna in dovršena edinost; to pa velja o nezmotljivem učeništvu svete Cerkve in urejenem svečeništvu, ki je v zvezi s središčem edinosti, to je z rimskim papežem. Pri verskih družbah, ki so zunaj naročja svete katoliške Cerkve, vlada gledé na verske resnice kakor tudi gledé na najvišjega poglavarja raznovrstnost, nasprotje, raztrganost na mnoge stranke.

O koliko tolažbo v bolestitih in težavah našega stanu prinaša nam naprava božja svete rimske Cerkve, čije služabnik biti je najvišja čast pa tudi najbogatejša plačilo!

Častiti vodniki duš!

S tem končam, preljubi bratje, kar sem smatral za potrebno, da vam povem o sladkostih in bridkostih, o prijetnostih in težavah vzvišenega duhovskega stanú. Trdno in veselo vzupam v Gospoda, da bo ta moj govor zelo koristen vsem, ki imajo živo vero in pa pravega duha cerkvenega poklica.

Te besede in ti opomini bodo mogli udeležence sinode utrditi v dobri volji, izpodbuditi k zveličavnim sklepom, ukrepiti v potrpežljivosti, napolniti s srčnimi tolažbami, zagotoviti jim do konca stanovitnost v dobrih delih.

Za to milost sem do zdaj pristržno prosil in bom v prihodnje pridno prosil Boga, Očeta luči in delivea vseh dobrot. Če bom uslišan, bom klical neprenehoma s svetim pevcom psalmov; Kako velika je množina sladkosti tvoje, o Gospod, ki si jo prihranil njim, kateri se tebe bojé! (Ps. 30, 20).

* Duhovniške vesti. Novo nastavljeni so kot kaplani č. gg.: dr. Franc Lukmann v Slov. Bistrici, Leopold Kolenc v Podsvetju, Blaž Dvoršak v Muti. Zopet je nastavljen za kaplana č. g. dr. Maks Vraber na Vidmu. Prestavljeni so č. gg. kaplani: dr. Ivan Jančič iz Kozjega v Žalec, Alfons Požar iz Slov. Bistrice v Vojnik, Ivan Hribar iz Vojnika v Rečico, Maks Ašič iz Vidma v Ponikvo, Matej Eferl iz Ponikve k Sv. Marjeti na Dr. polju, Franc Lovrenko od Sv. Marjete na Dr. polju v Žetale, Alojz Gričnik iz Žetal v Črešnovcu, Ivan Lah iz Mute v Kozje.

* Iz finančne službe. Pri finančni straži so prestavljeni: respicijent Jan. Muršec iz Žalca v Šmarje, nadpazniki: Karol Rošer iz Sevnice v Radgono, Anton Fuchs iz Leskovca v Šmarje, Jožef Paušer iz Kozjega v Celje, Martin Petančič iz Šmarja v Kozje, Janez Kopitar iz Ormoža v Slovenjgradec, Ernest Cajko iz Radgone v Laško, Franc Repolusk iz Konjic v Slovenjgradec.

* Prihodnje zasedanje poslanske zbornice. Z Dunaja poročajo: Na prvi seji državne zbornice, ki se sestane dne 18. t. m., predloži vlada neki proračun za 1907. Zasedanje bo trajalo do konca novembra. Novembra se sestanejo delegacije, ki bodo zborovale tri tedne. Konec decembra bodo za kratko zasedanje sklicani deželni zbori. Meseca januarja bo zopet sklicana državna zbornica. Govori se, da se volitve za novo zbornico izvrše povsod en in isti dan, to je 25. marca 1907 in da bo nova zbornica sklicana prve dni meseca aprila. — Volilni odsek bo sklican že 12. t. m.

* Nemški katoliški shod je zboroval dne 19, 20 in 21. m. m. v Esenu na Nemškem. Udeležencev je bilo okoli 40.000. Katoličani na Nemškem so združeni v Nemškem katoliškem društvu, ki je štel leta 1906 510.000 udov. Od teh je 250.000 delavcev, ostali so večinoma sami kmetje, zato se je shod bavil tudi posebno s kmečkim vprašanjem.

* Odlikovani čebelarji. Pri čebelarji razstavi v Ljubnem sta dobila iz slovenskega dela dežele nagrade razven že v našem listu omenjenega odlikovanca tudi gospoda: učitelj Weixler v Vitanju en dukat, čebel. potovalni učitelj Jurančič pri Sv. Andražu v Slov. goricah, (časniki pišejo: St. Andrae, Ungarn), srebrno državno kolajno za ul, 20 K za orodje, srebrno kolajno pa za med in vosek.

* Tretji slovenski katoliški shod. O važnejših dogodkih na katoliškem shodu v nedeljo dne 26. avgusta in v ponedeljek dne 27. avgusta smo že poročali. Preostaja nam še kratko poročilo o dogodkih zadnji dan, to je v torek 28. avgusta. Predpoldan in popoldan je bilo po eno slavnostno zborovanje. Pri predpoldanskem zborovanju je govoril izmed štajerskih Slovencev g. Gomilšek o organizaciji. Odlomke tega govora prinesemo svoječasnó v „Našem Domu“. Popoldan je imel sklepni govor ljubljanski knezoškof dr. Anton Jeglič. Zvečer je bil slavnostni sestanek, katerega je priredila „Slovenska dijaška zveza“. Predsedoval je sestanku naš novoizvoljeni deželni poslanec dr. Franc Jankovič, starešina „Danice“. Sledili so govor za govorom, napitnica za napitnico. Izmed štajerskih Slovencev so govorili: dr. Hohnjec, starešina „Danice“, je napil hrvaškemu narodu. Naglašala, da sta hrvaški in slovenski narod en narod. Bog ohrani, živi in okrepi hrvaški narod! Dr. Korošec, državni poslanec, napije v imenu Štajercev katoliškemu dijaštvu. Želi, da bi kmalu preokračilo gibanje katoliških dijakov mejo zelene Štajerske. S tem slavnostnim sestankom se je završil tretji slovenski katoliški shod. Žal, da nam manjka prostora za obširnejše poročilo o tem znamenitem shodu. Opozarjamo pa že sedaj vse Slovence, da si naroče knjigo, ki v kratkem izide v Ljubljani ter prinese natančno vse govore in sklepe na tretjem slovenskem katoliškem shodu.

* Nalaganje občinskega denarja. Doslej je bila navada, da se je nerabljeni denar občinskega premoženja in ubožne blagajne nalagal samo v hranilnice. V okrajnem zastopu v Ljubnem je pa sedaj predlagal nek odbornik, naj se sklene, da se bodo smeli odslej ti denarji nalagati tudi v Raiffeisenove posojilnice.

* Slovenska dijaška zveza si je izvolila na svojem drugem rednem občnem zboru sledeči odbor: pred. tov. phil. Iv. Dolenc, podpred. tov. phil. Ivo Česnik, tajnikom tov. iur. Jos. Mozetič, blag. tov. phil. Ernest Tomca, knjižničar tov. bogoslov. Karol Supina, odbornika brez mandata sta tov. phil. Mirko Božič in abiturijent Lav. Kemperle. Vsa društvena korespondenca naj se naslovi: „Slov. dij. zveza“ Ljubljana, Tržaška cesta 4.

* Pozor prebivalci ob državni cesti! Od 7. do 9. septembra 1906 bode z Gradca v Celovec

in nazaj voznja z motorji in avtomobili s konkurenco gledé porabe (potroška) bencina. Voziti se namerava 7. in 9. septembra t. l. preko Spodnjega Dračegrada, Maribora v Gradec. Ker se bode torej deloma vozilo po Štajerskem, se na to posebno opozarja in se privlačcem ob državni cesti ležečih občin priporoča, naj skrbé, da se ob navedenih dveh dnevih otroci in domača živina ne puste na državno cesto.

* Škapulirje prodaja Cirilova tiskarna v Mariboru. Natančneje, glej inserat!

Mariborski okraj.

m Izžrebani mariborski porotniki za prihodnje zasedanje dne 17. septembra so: glavni: Jurij Memhard mizar, Karol Pirh ključavničar, Ivan Rojko gostilničar, Alojzij Riegler ključavničar, Karol Tratnik pasar, J. Tručel pasar, Josip Walzter, Jos. Wasiak, oba posestnika, — vsi iz Maribora, Karol Kirbisch usnjar od Sv. Trojice, Jos. Eilec posestnik iz Gornje Ročice, Al. Stancer veleposestnik v Gornjem Jakobskem dolu, Jak. Purgaj posestnik v Počehovi, Ivan Gornik, posestnik v Jelenčah, P. Drogenik posestnik v Studenčah, Ant. Pezdček posestnik v Pobrežju, Karol Wutt prokurist v Slov. Bistrici, Jos. pl. Frauendorf posestnik v Kovači vasi, dr. Fr. Jurčela odvetnik, Matija Ornik strojni mojster, Alojz Saria agent, vsi iz Ptuja, posestniki Maks Ulm iz Zavrča, Anton Goljal iz Cirkovc, Fr. Sever iz Ljutomera, Mih. Hartman od Sv. Ožbolda, Frid. Leitgeb na Muti, Fr. Kasper od Sv. Primoža na Pohorju, Anton Podlesnik iz Ribnice, Jakob Vardnik od St. Janža, dr. Ivan Omulec odvetnik v Ormožu, Ant. Pentschar grašč. oskrbnik v Soseski, Maks Robič trgovec v Središču, Tom. Senjor stotnik v p. na Senškem vrhu, Alto Huber fotograf in Maks Hönigmann trgovec, ob v Ljutomeru, Rud. Horvat gostilničar v Kapelah. — Nadomestni: Ivan Abt trgovec z lesom in premogom, L. Auer branjevec, dr. Fr. Firbas notar, Ign. Halberth tovarnar, Fr. Havliček hišni posestnik, Al. Heu trgovec s kolesi, Karol Křžek hišni posestnik, J. Lendler gostilničar in Jak. Lipnik hišni posestnik, vsi v Mariboru.

m Kratko prostost je užival kaznjenec Marinšek, ki je ušel iz mariborske kaznilnice 25. m. m. Že 30. m. m. je zopet sedel v svoji celici. V Slov. Bistrici ga je žandarmerija prijela.

m V pokoj je stopil živinozdravnik Hermann Haage v Mariboru. O tej priliki je dobil naslov veterinarnega inšpektorja.

m Hoče. Pri nas je nastavljen poštni pot, ki bo obhodil vsak teden šestkrat Razvanje in vsak teden trikrat slodeče kraje: Pivola, Zg. Hoče, Reka, Pohorje, Bohova, Rogoznica, Št. Miklavž, Dobrovec in Skoke.

m Podravska podružnica slov. plan. društva priredi 8. sept. izlet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu. — Pri Sv. Duhu se vrši tudi 8. sept. veselica v spomin 10 letnega obstanka posojilnice. Že naša narodna dolžnost nam veleva, da pridemo v velikem številu in s tem počastimo in navdušimo naše obmejne brate.

m Sv. Ilj v Slov. gor. Naši „Nemci“ so nas hoteli posnemati. Videli so velikansko sokolsko slavnost, ki je tako lepo vspela, in hitro sklenejo, napraviti nekaj še boljšega. Kričali so: vse štajersko nemštvo mora v kobačo! A mi se nismo bali in pametni Nemci so tudi ostali doma. Ni nam treba biti zelo hudobnim, in lahko bi zelo lepe in zanimive reči pisali o tej komediji — še veliko več kakor ponesrečeni študent o naši lepi slavnosti. Mi bi pač lahko šteli nekaj nemških fraj, komijev, mariborskih nemškutarskih trgovcev, par slabih posilnemških turnerjev, največ pa radovednežev s Poličkega in Pesnice — in bili bi pri koncu. Za parado je prišlo nekaj nemških „fejerberkarov“ na vozovih, ki pa okoli novega leta beračijo tudi slovenski denar. Bomo se že zopet videli! Nič pač ne pomagajo neštevilni lepaki po vseh oglih Maribora, nič ljubeznivo vabljenje mimogredočih, nič ni privabil „ringšpil“, ki je imel pri celi prireditvi glavno ulogo. Ko je namreč bilo vse tiho — pa so zagnali „ringšpil“, da jih je zopet za nekaj časa zabaval s svojo milo godbo! Največ se je bojda trudil mladi komi Sparovic, ki se je pred nemškimi bogovi tako strašno ponižal, da je neki pri lutrovskem pastoru stopil v službo za mežnarja. Pa tudi sam lutrovski mežnar ne bo rešil prazne kobače! — Cela komedija je bila hitro končana! Kobača je zopet prazna — nad šentiljem pa pomosno vibra krasna slovenska zastava!

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Od nas se je katoliškega shoda v Ljubljani udeležilo 27 mož in mladeničev, gotovo lepo število. Povrnili so se polni hvale o krasnem shodu, pa tudi o beli Ljubljani, Brezju in Bledu.

m Strela je užgala bleve in škedenj kmeta Elznika pri Sv. Križu nad Mariborom. Škoda znaša polovico več kakor zavarovalnina.

m Mrtvo so našli pod jablano dne 30. avg. okoli 4. ure popoldne viničarico Rus v Tréovi. Ob drevesu je slonela lestva. Pri trganju jabolk se ji je krzkone spodrsnilo raz lestve in padla je tako nesrečno, da je bile pri priči mrtva.

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. Dne 29. avg. je bil videti na travnikih v nižavi v tem času gotovo redek prizor. Dočim je bila na stoječi travi samo rosa, je bila na pokošeni in raztrošeni travi tako bela in močna slana, kakor je le v novembru mogoča. To se je ponovilo tudi naslednje jutro, samo nekoliko slabše.

m Sv. Anton v Slov. gor. Dne 9. t. m. priredi kat. polit. društvo za šentlenarski okraj pri Sv. Antonu v Slov. gor. politično zborovanje. Govorila bosta državni poslanec dr. Korošec in deželni poslanec Ivan Roškar. Volilci, udeležite se shoda v velikem številu! Zborovanje se vrši v Altovi gostilni, začetek ob 3. uri popoldne.

m Sv. Anton v Slov. gor. Politični shod v nedeljo (9. t. m.) utegne biti jako zanimiv. Poročala bodeta gg. državni poslanec dr. Korošec in deželni poslanec Roškar. Med drugim bo govoril g. Roškar o nameravani novi cesti skozi Senarsko, Verjane, Brengovo in Čagono. Kmetje, katerim je kaj na tem, da se bo v kratkem delala ta cesta, ne zamudite lepe prilike in povejte v nedeljo g. poslancu svoje tozadevne težnje. — Govorila bodeta na shodu tudi gg. Gomilšek in Jurančič. — Komur je količkaj mar za politični in gospodarski napredek v Slovenskih goricah, bo prišel! Ne samo domačini, tudi sosedi: od Sv. Trojice, Benedikta, Negove, Sv. Jurija, Andraža itd. ne ostanite za pečjo!

m Sv. Jurij v Slov. goricah. Nameravalo se je sicer prirediti za cel šentlenarski okraj politično zborovanje v središču okraja, v Št. Lenartu, toda ker sedaj vsled prezidavanja manjka primeraih prostorov, zbralo si je kat. politično društvo za šentlenarski okraj zavedati Sv. Jurij, da tudi tukaj priredi po dolgem odmoru politični shod. Povabili smo državne poslance Robiča, dr. Ploja, dr. Korošca in deželnega poslanca Roškarja, da nam poročajo o svojem delovanju, toda ker sta Ploj in Robič bila zadržana, prišla sta samo dr. Korošec in Roškar. Shodu je predsedoval g. dr. Tiplič iz Sv. Lenarta v Slov. gor ter s kratkim nagovorom otvoril shod. G. dr. Korošec je v poldrugo uro dolgem govoru govoril o spremembi volilne pravice, o vojaški taksi, o obrtnem zakonu, o razdolženju kmečkih posestev, o stalnih domovih itd. Živahno odobravanje je sledilo temu govoru. G. deželni poslanec Roškar je poročal o delovanju v deželnem zboru. Omenjal je težko stališče slovenskih deželnih poslancev, ki tvorijo samo sedmimo štajerskih poslancev in katerih predloge večinoma odklanja nemška večina. Edino, kar se je v zadnjem zasedanju dosseglo za slovenskega kmeta, je lovška postava in pa slovenska kmetijska šola. Opozarja kmete, naj bolj prosijo za brezobrestna posojila. Najmanj prošnikov se je dosedaj oglasilo iz šentlenarskega okraja. Tudi za odpis davka pri vinogradu, ki manj ali nič ne nese, se marsikateri posestnik ne briga, ampak plačuje cel davek kakor poprej, ko je imel vinograd popolno vrednost. Ustanavljajo naj se kmetijske podružnice, da bode tudi slov. kmet imel kak dobiček od kmetijske družbe, ki dobiva od države in dežele podporo. Le potoma izobrazbe in združenega delovanja si more kmet priboriti boljše čase. Obče pritrjevanje je donelo na koncu govora. G. kaplan Gomilšek poroča na kratko o krasno uspelem katoliškem shodu, na katerem se je sklenilo toli koristnega. Nato prebere nekatere laži in nesramnosti iz novega liberalnega lista „Mladoslavenca“. Vsak stavek iz tega lista so spremljali navzoči z fej-klici. Proč s tem listom! je bil ednoglasen klic iz vseh ust! Posebno veselost je vzbudilo, ko je gospod govornik prebral, da so Štajercijanci boljši Slovenci kakor smo mi. Nadalje priporoča govornik, naj vlada med nami več narodne zavednosti, pri nas je prvi jezik slovenski, potem se le pridejo drugi jeziki. Ne smešimo se z nemčurjenjem! Nato predlaga sledeče rezolucije, katere so bile ednoglasno, prva celo z navdušenjem sprejeta: 1. Polit. shod pri Sv. Juriju izreka najiskrenejšo zahvalo in popolno zaupanje poslancema dr. Korošcu in Roškarju za neumorno delovanje v državnem in dežel. zboru. 2. Shod ponavlja poglobitve naše tirjatve in sicer tirja upravno ločitev Južnega Štajerja od nemške Štajerske, potem slov. vsenčilišče in nadsodišče v Ljubljani, slov. srednje, kmetijske in obrtne šole, zlasti kmetijsko šolo v Slov. goricah. 3. Shod izraža

svoje iskreno sočutje obupno se borečim koroškim Slovincem in odločno tirja, naj se vsi slov. drž. poslanci vseh pokrajin z vso energijo potegejejo za drugi slovenski koroški mandat, da se reši slov. narod, ki biva v deželi, naravno posebno krasni, katera je bila pred več nego 1100 leti središče slov. samostalnosti in slov. mogočnosti. 4. Shod se navdušeno izreka za splošno enako in direktno volilno pravico, ker daje upanje, da vendar enkrat pridejo do večine Slovani v Avstriji, vendar pa odločno protestuje, da bi se le z $\frac{2}{3}$ večino spreminila volilna pravica, ampak naj zadošča navadna večina. 4. Glede Štajerske najodločneje tirja še 8. slov. mandat, ki naj bo sestavljen iz slov. trgov, nadalje tirja, da se izločijo slovenske občine: Dedinca, Potrna, Žetinci, Zenkovec, Slovenska Gorica, Plitviški vrh v radgonskem okraju ter Ščavnica, Draženberg in Velka v emureškem okraju, nadalje Kaplja in Gradišče v arveškem okraju se naj izločijo iz nemških volilnih okrajev ter priklopijo slov. volilnim okrajema, katerima so bile pridružene po Gaučevem načrtu. Sv. Lenart in Gornja Radgona naj se izločita iz volilnega okoliša Lipnica. 6. Shod navdušeno odobrava sklepe III. slov. kat. shoda v Ljubljani, ki se tičejo verskega, posvetnega, političnega in gospodarskega napredka in prosi vse dobromisleče Slovence južn. Štajerja, naj vse storijo, da se ti sklepi izvršijo tudi na Slov. Štajerskem. 7. Shod terja takojšnjo ustanovitev slov. kmetijske šole v Št. Jariju ob juž. žel., pa zimske kmetijske šole za Slov. gorice. 8. Kmetje lenarskega okraja se opominjajo, naj si takoj osnujejo dve kmetijski podružnici s sedeži pri Sv. Lenartu in pri Sv. Benediktu. — Ko so še nadalje govorili g. kaplan Bosina, ki je pozival Štajercijance, da se naj sedaj oglasijo, če jim ni kaj povolji, in ne da potem za hrbotom psujejo, je zaključil g. dr. Tiplič shod, ker se ni nihče oglasil k besedi.

m Poročil se bo dne 10. t. m. g. Josip Klemenčič, učitelj pri Sv. Trojici v Slov. gor., z gđ. Marico Tušak, hčerko trgovca pri Sv. Antonu v Slov. goricah.

m Nepoboljšljiv deček je 14 letni Rihard Kosar v Mariboru, ki je pristojen v Slov. Bistrici. Deček je komaj odpuščen iz šole in že je moral v prisilno delavnico.

m Obesil se je na Črešnjevca pri Slov. Bistrici dne 3. sept. v škedenju Franc Falež, kočlar in železnični delavec, 42 let star. Znan je bil kot alkoholiker. Pravil je tudi že poprej ljudem, da se bode „kar obesil“, kar je zdaj tudi storil. Vse to dela nesrečni šnops, ki je tudi na Črešnjevca doma.

m Črešnjevca pri Slov. Bistrici. Slavno ces. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru je z dne 2. avg. 1906, št. 24884, naznanilo Francu Vrbeču, kmetu in posestniku v Leskovcu, ki se je pritožil zoper občinske volitve, ki so se že tretjič vršile dne 21. maja 1905, da ni nobenega opravičenega vzroka je razveljaviti, potrdila je tudi c. kr. namestnika in pripoznala, da ima tudi g. Šim. Pašnik pravico kot kmet voliti, če tudi izvršuje posle občinskega tajnika. Preteklo je torej že dober mesec od tega in znani črešnjevski župan Jožef Lah, ki je Stigerjev pristaš in goreči podpiratelj nemškutarije na Črešnjevca, še zdaj ni razpisal županove volitve. Vprašam slavno c. kr. okrajno glavarstvo, ali mu je to znano, da župan Jožef Lah noče razpisati županove volitve in jo svojevoljno in nepostavno zadržuje, dasiravno so se pritožili nekateri posestniki na okrajno glavarstvo in preslili, da se že enkrat reši ta zadeva. Župan Jožef Lah po vsej sili še hoče na županovem stolu biti. Občinski odbor črešnjevski obstoji že sedmo leto — od l. 1900. Ali slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru nima nič več oči, da noče več videti, kar se nepostavne godi. Slavno okrajno glavarstvo prosimo pomoči! — Več volilcev.

m Slovenska Bistrica. V nedeljo 9. t. m. bo v Slov. Bistrici velik političen shod. Na dnevnem redu bo volilna reforma, šolske zadeve ter razne želje, pritožbe in predlogi zborovalcev. Povabljeni so tudi državni in deželni poslanci. Po zborovanju bo prosta zabava v lepem vrtu „Narodnega doma“, pri kateri bo svirala vrla „Narodna godba“ slovenjebistrička. Najprej to, kar je koristno in potrebno, potem pa to, kar je prijetnega. In kdo ne bi skrbel za svojo korist! Zanikrnež! Bodimo delavni, ako hočemo, da se nam bo dobro godilo! Dandanes pa samo delo žuljavih rok ne pomaga veliko. Davki so vedno večji, a koristi, ki jih imamo mi Slovenci od njih, vedno manjše! Tako ne more iti naprej, sicer se vsi pogubimo! Treba nam bo odpreti tudi usta in povedati, da nismo voljni več samo davke plačevati, koristni od teh davkov pa naj bi imeli drugi. Pravijo, da tisti tič v gnezdu največ dobi, ki najbolj zija in najbolj kriči, to vidimo tudi v politiki. Mi Slovenci smo bili do sedaj vedno tihi, zato

pa tudi nismo nič dobili! Stradati smo morali na duši in telesu. Sedaj pa je konec našemu molčanju. V nedeljo bomo široko odprli usta in glasno zakričali: Dajte nam naših pravic!

Ptujski okraj.

p Sv. Marjeta na Dr. polju. Za poštno upraviteljico na naši novoustanovljeni pošti je imenovana gđ. Karolina Farčnik, dosedaj v Št. Vidu v Juški dolini na Koroškem.

p Umrl je v Gradcu dne 1. t. m. deželno-sodni nadsvetnik v p. Lovrenc Rateg, rojen l. 1830 v Pacinjah pri Ptuj.

p Houdourje. Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. nam piše somišljenik: Pričakoval sem, da kdo drugi opiše nesrečo, ki nas je zadela dne 17. avgusta ob 4. uri popoldne; ker pa ni, javljam, da smo imeli silen vihar, grozen nalive in hudo točo. Najbolj prizadeti so kraji: Gradišak, Juršinci, Juršinski vrh, Prepošak, Gomila, Vadal, Šlakar, Revenjak, Botkovec, Lišnjakovec, Oblačak, Lipovec, Sakušak in Senčak. Grozdje uničeno, jabolka obtolčene gjujejo, up na dobro leto proč, kronice ne bo. — Predstavil se nam je „Mladoslavenec“, pa se nam nič ni kaj prikupil; tega naj Ljubljancani le za se obdržijo, mi ga ne maramo.

Ljutomerski okraj.

1 Predsedništvu dirkalskega društva v Ljutomeru! Bili so pri nas časi, ko to mogočne trobojnice od daleč kazale značaj in narodnost ljudstva in ozemlja, na kojega sredini se vrše naše dirke. Ta navada — oziroma dolžnost — je zginila končno. Prišli so „odločni“ naši ljutomerski „Nemci“ na tribuno, naša milo-krasna narodna boja jih je zbodla v oči — hajd — to se mora odstraniti! Godilo se je in godilo, dokler se ni zgodilo grozno, sramotno dejstvo, da si naši koreniti murskopoljski Slovenci, dika sploh vsega slovenskega kmetstva, niso upali s slovensko trobojnico na dan! To sramotno strašljivost smo opažali dirko za dirko! Pride narodnjak, ki zaropota v kakem listu o teh nečuvnih razmerah. Posledica: pri prihodnji dirki je pozdravljala veselo kot nekdanj veličastno se vijóča trobojnica prišlece. Haló — taka krivica Nemcem!! „Slovenischer Uebermut“ (slovenska predrznost) je bil napis uvodnega članka v „Tagesposti“, češ, darila v denarju so bila izključno nemški denar! (Seveda, a odkod ga dobe Nemci; morda iz Afrike!) S publicimi besedami odejoja to početje prirediteljev, to žaljenje nemških udeležencev. In sedaj pride značilno dejanje naših vrljih, narodnih — recimo „merodajnih“ — Slovencev! Pri jesenski dirki si niso več upali pokazati svoje narodnosti, niso si namreč upali „žaliti“ Nemcev in nemčurjev! Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!

1 Radeckijev veteran umrl. Na Krapju je umrl dne 27. m. m. kmet Janez Cimerman v visoki starosti. Bil je Radeckijev veteran, udeležil se je l. 1859. vojske, v kateri je bil odlikovan z medaljo za hrabrost. Rajni je bil naroden in krščanski mož. Mnogo let je vzorno kmetoval na svojem velikem posestvu. Vrlemu možu bodi zemljica lahka!

1 Častnim udom je imenovalo bralno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici v odborovi seji dne 16. julija velerodnega gospoda Franca Hrašovec, c. kr. okr. sodnika v p. v Gradcu. Odbor mu k njegovi petinosemdesetletnici kliče: Še na mnoga leta!

Slovenjegraški okraj.

s Političen shod v Šmartnu pri Slovenjgradu priredi slov. kat. polit. društvo prihodnjo nedeljo dne 9. t. m. ob 4. uri popoldne (in ne 9. novembra kakor je bilo zadnjič pomotoma naznanjeno) v gostilni g. Kaca. Poročal bo državni poslanec Robič. Volilci, pridite v obilnem številu!

s Št. Ilj pod Turjakom. Potrebno, dolgo zaželjeno in pričakovano „Bralno društvo“ se bo ustanovilo 8. sept. na Marijin praznik po večernicah. K obilni udeležbi in pristopu ste uljudno vabljeni možje in mladeniči. Pripravljalni odbor.

s Bralno društvo v Št. Ilju pri Velenju. Ob obletnici ustanovitve. Sprožila se je marsikatera ideja, šli smo v boj za marsikatero zadevo, a žalibog se nam je redko kedaj posrečilo pridobiti širše sloje naroda za naše težnje. Ta pojav je gotovo jeden izmed mnogih vzrokov, da se v mnogih krajih ne dela toliko, ko nekdanj, na narodnem polju in da se tuptam naše naredne razmere poslabšujejo. S strahom in negotovostjo se oziramo v bodočnost; mnogi pa ne opazijo onega tihega, krepko se raz-

vijajočega gibanja zunaj med prostim ljudstvom, katerega namen je potom izobrazbe vcepiti slovenskemu ljudstvu narodno čustvo in narodni ponos ter ustvariti samozavesten in za narodne težnje sprejemljiv narod. To delo vršijo naša bralna ali zobraževalna društva in dolžnost izobražencev je, ne podcenjevati tega dela, ne brezdelno stati ob strani, ampak z vsemi sredstvi pospeševati stremljenja voditeljev tega gibanja, od katerega pričakujemo znatnoboljšanje našega položaja. Med bralnimi društvi zavzema častno mesto bralno društvo v Št. Ilju pri Velenju, katerega obletnico ustanovitve sedaj obhajamo. Za dosego ciljev, katere so si postavila bralna društva, ki upoštevajo tok časa, uporablja trojna sredstva: časnike in knjige, predavanja in poučne govore ter poštene prireditve. V društveni čitalnici je 16 dobrih slovenskih političnih, gospodarskih in zabavnih listov na razpolago, katere udje (najnovejše številke) berejo v čitalnici starejše pa jemljejo domov. Knjižnica šteje nad 200 knjig zabavne in poučne vsebine in veselo je gledati sleherno medeljo lepo število udov, zlasti mladine, ki prinesejo prebrane knjige nazaj in si izposodijo nove. Veliko važnost je polagal odbor na prirejanje predavanj in poučnih govorov; predavalo se je in se ljudstvo poučevalo o vseh važnih dnevnih dogodkih in gospodarskih vprašanjih. Že na ustanovnem občnem zboru so slavnostni govornik in neštivilni drugi govorniki govorili o pomenu bralnih društev in o važnosti narodnega dela, dne 5. nov. se je vršilo predavanje o splošnem gospodarskem položaju in o mlekarnah, dne 10. decembra o volilni pravici, dne 6. jan. za Slovence o važnejših dogodkih na političnem, kulturnem in gospodarskem polju v 20. stoletju, 2. febr. o zgodovini Slovencev, katero predavanje se je nadaljevalo in končalo 13. maja, 22. aprila o pregledu čez delovanje izobraževalnih društev na Slovenskem, 4. junija o združnem shodu na Dunaju, 17. junija o razmerju med kmečkim prebivalstvom in ljudsko šolo. Dne 24. maja se je predavalo o ciljih mladeniške zveze in se je ta dan ustanovila; naloga iste je, dati mladeničem strokovno politično in gospodarsko izobrazbo, da bodo enkrat ne le dobri gospodarji na svojem posestvu, ampak tudi sposobni v vseh zastopstvih se krepko potegovati za vsestranski napredek slovenskega naroda. Mladeniška zveza hoče zlasti usposobiti mladino za javne nastope; delovanju bralnega društva se mora pripisovati veselo dejstvo, da ima med svojimi udi dva mladeniča, ki nastopata v raznih prilikah kot izvrstna govornika. Mladeniška zveza je imela več zborovanj, na katerih so nastopali mladeniči sami in govorili o potrebi izobrazbe, o ciljih bralnih društev, o čebelarstvu itd. Predavanj se je udeleževalo povprečno okrog 50 poslušalcev, osobito mladina. Privlačno silo za ude tvorijo in so neprecenljivo sredstvo za pridobivanje članov poštene društvene prireditve, ki nudijo ljudstvu potrebno razvedrilo. Ta namen je že imela ustanovna slavnost dne 3. sept., pri kateri je sodeloval pevski zbor in godba ter se vršile razne druge zabave. Dne 26. decembra se je igrala dvodejanka „Trije tički“, pri kateri je sodelovala šoštanjska narodna godba; na občno željo se je ta igra ponavljala s saljivim prizorom „Stotnik in njegov sluga“ dne 7. jan. Siguren ter dovršen nastop igralcev in igralk je napotil šentiljske diletante, da prirede dve igri v Šoštanju. Dne 28. jan. so se odzvali vabilu in uprizorili dve igri „Trije tički“ in „Ne kliči vraga“. Ob velikanski udeležbi, Šoštanjčani sami so izjavili, da ne pomnijo tako sijajne udeležbe, so najčastnejše rešili svojo nalogo, kar je bilo splošno mnenje vsega občinstva. Pri veselici dne 16. aprila se je igrala v Št. Ilju velika trodejska ljudska igra s petjem „V Ljubljano jo dajmo!“, katera se je dne 22. aprila z igro „Ne kliči vraga“ ponavljala. Bralno društvo je vzgojilo lepo število igralcev in igralk, kateri lahko nastopijo na vsakem odru. Tako lepe uspehe je bilo mogoče doseči le vsled vstrajnosti in izvanredne marljivosti, katero so kazali vsi diletanti, ki so, četudi so nekateri imeli dolg pot, redno zahajali k neštivilnim vajam. Udje bralnega društva pa so tudi kazali zanimaje za narodne prireditve v okolici, tako so se v večjem številu udeležili občnega zbora bralnega društva v Velenju, čitalnične veselice v Šoštanju, ustanovne slavnosti ljudske knjižnice na Dobrni; po deputacijah so prisostvali ustanovitvi bralnega društva v Družmirju na Ponkvi in Št. Andražu. S ponosom lahko gleda društvo na delovanje prvega leta in na uspehe, kateri se najbolj kažejo v številu udov, ki raste od dne do dne. Delavni odbor bralnega društva in neustrašeni, za napredek Slovenstva in kmečkega stanu vneti župan šentiljski so činitelji, ki so tako visoko povzdignili bralno društvo. Naša želja je, da se to izobraževalno

delo nadaljuje v bodoče v isti smeri in šentiljčani so lahko prepričani, da njih delovanje ne bo ostalo brez koristnih posledic. Bralno društvo šentiljsko korakaj po začeti poti krepko in neustrašeno naprej!

Celjski okraj.

c Sprejem učencev na celjski gimnaziji. Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju se vpisujejo učenci za prihodnje šolsko leto v I. razred 16. septembra od 8.—11. ure. Sprejemni izpit se začne 17. septembra ob 8. uri. Učenci, kateri hočejo biti sprejeti v I. razred, morajo biti spremljani od svojih starišev ali njih namestnikov in s seboj prinesiti krstni list in pa šolska naznanila. Vse drugo na črni deski na zavodu.

c Legar v celjskem okraju se zelo širi. Posebno obolijo in umirajo ženske. V bolnišnici v Celju leži naje čez 30 oseb bolnih na tej bolezni.

c Ponarejen 20 kronski bankovec je bil oddan v neki celjski trgovini.

c Prošnja šolskih sester — za zasebno deklinško šolo v Celju. Ker Slovenci mesta Celje in celjske okolice še dosedaj niso dobili javne deklinške šole, primorane so njih deklice obiskovati zasebno 6 razredno šolo šolskih sester, katero vzdržuje „Kat. podporno društvo v Celju“. Ker pa je šolsko poslopje za sedanje razmere zelo premajhno in se je bilo bati, da bi se vsled pomanjkanja prostora moral nekaterim učenkam odreči obisk imenovane šole, sklenilo je „Kat. podporno društvo“ povišati šolsko poslopje za jedno nadstropje. A društvu primanjkuje gmotnih sredstev. Vzdrževanje šole samo stane že mnogo, a sedaj se bo imelo društvo veliko stroškov vsled razširjanja šolskega poslopja. Zato pa se bodo v prihodnjih dneh zglasile šolske sestre pri dobrotnikih šolske mladine ter jih prosile za majhno podporo. Naj bi našle povsod odprte roke, ker se vsak dar porabi v blagor naše šolske mladine, ki bi bila sicer pri žalostnih šolskih razmerah v Celju izročena potujčevanju. Kdor pa bi rad svojevoljno poslal kak prispevek, naj ga pošlje na blagajnika „Kat. podp. društva“ č. g. Ivana Gorišek, vikarja v Celju.

c Dobrna pri Celju. Dne 26. avgusta je priredilo naše „Bralno društvo“ kaj prijetno veselico, katera je privabila mnogoštevilno občinstvo iz raznih krajev na Dobrno. Posebno je bilo tokrat opaziti goste iz Novcerkve, Frankolovega, Št. Janža na Peči, Ponkve in tudi več odličnih topličarjev. Zvesti so nam ostali, kakor vedno, Šmarčani in Št. Iljani. Gospod predsednik se je spominjal pri pozdravu slov. kat. shoda v Ljubljani, kamor je poslalo društvo svoje zastopnike z društveno zastavo. Omenja tudi prireditve znanega društva „Südmark“, ki je isti dan imelo neko klaverno zborovanje pri Oroslu na Dobrni, ki pa nikakor ni motilo slovenske slavnosti. Pevski zbor šmartinski je izvršil svojo nalogo izvrstno, kakor je pač pričakovati pod tako izbornim vodstvom. Žel je tudi zato burnega odobravanja. Šaljiva igra „Nova zastava“ ali „Razdrta ženitev“ je vzbujala mnogo pristranskega smeha. Igralke so se pa tudi potrudile, da so rešile dobro svoje uloge. Igra pa ni samo šaljiva, ampak ima tudi resen nauk. Prosta zabava pri Korenu je bila slovensko-vesela. Govorili so različni govorniki, med drugimi gg. župan Krofelič in Žagar iz Št. Janža ter mladenič Vrdey iz Št. Ilja. Slišala se je tudi marsikatera vesela pesmica iz mladih slovenskih grl. Da je cela stvar res uspela, priča nam lahko izrek topličarjev, ki so izjavili, da na tako zabavo gredo vsako nedeljo, če bi bila. Dobrna, vedno naprej!

c Ponikva. V Gradcu je umrla po operaciji soproga veleposestnika Franca Podgoršek. Bila je rojena Zdolšekova iz Okroga. N. v m. p.!

c Premog bo podražila trboveljska premogovska družba. Ves dobiček bo seveda pri tem zopet tekel v žepe akcionarjev, delavci ne bodo nič čutili o tem.

c Politično zborovanje preloženo. Z ozirom na veselico, katero priredi požarna bramba v Mozirji na praznik dne 8. t. m. — se politično zborovanje, ki se je za ta dan sklicalo k Sv. Frančišku preloži na nedeljo 9. t. m. po večernicah ob 3. uri k Sv. Frančišku pri Gornjem gradu. Ob enem se pa politično zborovanje, ki je bilo za 9. t. m. objavljeno v Kapli pri Vranskem, preloži na nedeljo 16. t. m. ob 4. uri v Kapli v prostorih požarne brambe. Za zborovanje v Mozirji se bo določil poseben dan.

c Iz zgornje Savinjske doline. Pri nas kroži zla govorica, 1. da si je dalo vodstvo požarne brambe v Mozirju naročiti vstopnice za slavnost

blagoslovljenja društvene zastave dne 8. kimovca t. l. pri neki tuji tvrdki v nemškem Liacu, 2. da so te vstopnice pol slovenske pol nemške. Prosimo, naj se naroče takoj samoslovenske ter nam naj vodstvo pred otvoritvijo slavnosti zadevo pojasni. Slovensko ljudstvo bo pri tem uvaževalo sledeča načela: 1. Vsako društvo na Slovenskem, katerega si bodi imena, se mora vjemati z načeli in z individualnostjo slovenskega naroda. Ker naš narod nima dveh jezikov, temveč samo jednega in sicer slovenskega, mora vsako društvo, ki je naše in ki v resnici ni proti nam, imeti pravila, povelje, tiskovine, znamenja, vsprede, vabila, vstopnice itd. itd. vedno samo v slovenskem jeziku. 2. Slovensko društvo, ki rabi dva jezika, greši zoper svojo narodnost, ker hoče s tem javnosti po krivici kazati, da tu niso samo Slovenci gospodarji, temveč tudi Nemci. V Mozirju je samo jeden pravi Nemec. Nemškutarji niso Nemci. Opravičevanje, da so se dale vstopnice zaradi letovičarjev Nemcev tudi po nemško izdelati, ne drži; kajti ob zadnji sijajno uspeli Sokolski slavnosti so se rabile samo slovenske vstopnice in vendar so se je udeležili tudi vsi letovičarji Nemci. Sokoli so jih sprejeli z radostjo kot dobrodošle goste, ki zaslužijo naše spoštovanje ter ne zahtevajo našega ponižanja. Nemci bi gotovo Sokole na tihem zaničevali, če bi bili jim na ljubo imeli tudi nemške vstopnice. Slovenec v dvojni obleki, v slovenski in nemški, se jim mora zdeti smešna spaka. Nemci ne izdajajo niti v svojih krajih in še celo med nami ne slovenskih vstopnic. 3. Dvojezične vstopnice nasprotujejo narodni dolžnosti, da mora vsako društvo izvrševati ne samo svoj poklic temveč tudi delati na to, da si slovenski jezik pridobi povsod v javnosti vedno več veljave in časti. 4. Naročevanje vstopnic pri tujih tvrdkah je toliko večji prestopak načela „Svoji k svojim“, kolikor več imamo na Slovenskem tvrdk, ki so sposobne taka naročila jednako dobro izvršiti. Sicer pa izvrši vsaka tvrdka delo tako, kakor se ji je bilo naročilo. Izgovor, da bi bila tvrdka po pomoči izdelala dvojezične vstopnice, toži naročnika. Ako bi se pa vkljub temu izdajale vendar dvojezične vstopnice, vrtno jih požarni brambi na licu mesta ter pojdemo domov. Kjer se odpirajo nemškutarji duri, tam ni mesta za zavednega Slovencea. — Več zavednih Savinjanov.

Brežiški okraj.

b Sromlje. Letina je pri nas dobra, žito smo v redu brez nevarnosti spravili, koruza kaže izborna, ali še najboljšega obetajo naše plodonosne vinske gorice. Grozdje se lepo razvija, ako ne bode nobene nevarnosti, se nam obeta izborna trgateg. Nekaj pa moram obžalovati, da se nabaja v naši fari mnogo „Štajercijancev“. Vzajemno združeni delujmo na to, da se ta list med nami preveč ne razkorači in razvija.

b Planina. Nič veselega nimamo poročati. Toča je precej oklestila koruzo, ajdo itd. Drugo zlo, ki nas stalno tlači, pa je veliko število štajercijancev in liberalcev, kar se je posebno pri zadnjih volitvah za deželni zbor jasno pokazalo, ko je cela garda nastopila pod komando g. Bohinca.

b Pišcece. Z istim zanimanjem, kakor druga leta, pričakovalo se je tudi letos napovedane igre. Bralno društvo je priredilo dne 26. septembra F. S. Finžgarjevo narodno igro: „Divji lovec“. Nam že dobro znani diletanti igrali so letos svoje uloge tako izvrstno, kakor prejšnja leta. Želimo si kmalu jednake zabave. Bralnemu društvu kličemo: „Pogum in tako naprej!“

Narodno gospodarstvo.

Letošnja letina hmelja je na Češkem zelo slaba. Piše se, da bodo tam pridelali tričetrt milijonov met. stot. manj, kakor druga leta. V Savinjski dolini je pa letina precej povoljna, zato je upati, da bomo mi Savinjčani imeli pri hmelju lepe dohodke. Za Savinjski hmelj ponujajo dosedaj 120 K za 50 kg, kar pa hmeljarji nočejo sprejeti.

Zadružna zveza v Ljubljani je imela minoli mesec svoj občni zbor. Iz poročila, katerega prinesemo v izvlečku, je razvidno, kako plodonosno in krepko deluje „Zveza“. V „Zadružni zvezi“ je 321 zadrug, in sicer 158 rajfajznovk (na Kranjskem 100, na Štajerskem 12, na Koroškem 2, na Goriškem 2, v Istri 27, v Trstu in okolici 3, v Dalmaciji 12) in 16 drugih posojilnic, 46 konsumnih društev, ki tudi prodajajo pridelke, 15 strogokmetijskih društev, 24 samo konsumnih društev, 40 mlekarn, 6 vinorejskih zadrug in nekaj drugih n. pr. zeljarske, sadjarske, živino-

rejske, ena tiskarska, dve stavbinski, železnoobrtna, mizarska, sodarska, soda-
vična, čevljarstvo-sirovinska, mlinarska,
oljarska, klesarska zadruga. Te zadruge se
razdele po deželah tako, da jih ima Kranjska 189,
Istra 65, Štajerska 30, Dalmacija 20, Goriška 9,
Trst z okolico 5, Koroska 3. Naloga „Zadružne
zveze“ je skupno varstvo slojev. Lansko leto je
„Zadružna zveza“ rešila čez 10.000 spisov najraz-
ličnejše vsebine, zlasti je zastopala zadruge pri
oblastih in često tudi proti oblastim, zlasti finančnim.
Dosegla je, da se odslej neposrednje pristojbine
plačujejo enkrat na leto po zvezi, kar je velika
olajšava, dalje, da se rentni davek plačuje enkrat
na leto koncem julija. Sodišča so delala zadrugam
težave pri registraciji, „Zadružna zveza“ je vložila
pet rekurzov in je s 4 prodrla, gotovo dober uspeh.
Nekatere razzodbe, ki jih je povzročila „Zadružna
zveza“, so velike važnosti, n. pr. da se sme drugi
občni zbor vršiti čez pol ure, ako je prvi bil ne-
sklepečen, da smejo imeti zadruge tudi majhne de-
leže, dalje deleže več vrst, da se morejo tudi rev-
nejši udeležiti zadružništva. V davčnih stvarih je
„Zadružna zveza“ vložila okoli 200 pritožb in s
štirimis petinami je uspela. Jako važen posel „Za-
družne zveze“ je denarna izmenjava in pro-
met zadrug. Promet pri „Zvezi“ je znašal 32 mi-
lijonov kron. Zadruge pri zvezi nalagajo svoje od-
višne novce in dobivajo kredit. „Zadružna zveza“
je takoj vsako vlogo zaobrestovala in vsako izpla-
čilo takoj izvršila brez odpovednega roka, od dne
do dne. Dnevnik izkazuje čez 9000 postavk. Zani-
mive so številke, ki govore o delovanju posameznih
zadrug, katerih po vsled pomanjkanja prostora ne
moremo priobčiti. Vse zadruge „Zadružne
zveze“ skupaj so združevale l. 1905 že 65 209
članov z 2,098.161 K 56 v deležev. Skupni promet
je znašal 169,513.845 K 11 v, čisti dobiček 381.649 K
56 v, vse izgube približno 10.000 kron. Reservnega
zaklada imajo članice „Zadružne zveze“ 1,246.872 K
25 v. Te številke — morajo imponirati nam, pa
tudi nasprotnikom, ker v njih je najlepši dokaz za
koristi zadružnega gibanja. Lansko leto je „Zadružna
zveza“ revidirala 170 zadrug, kar je vzelo 363 dni.

Najnovejše novice.

Političen shod v Spuhli niže Ptuja.
V nedeljo dne 9. sept. t. l. bode ob 3. uri popoldne
v Spuhli niže Ptuja v prostorih g. Mih. Brenčič
političen in gospodarski shod. Govorila bodeta po-
slanca dr. Ploj in dr. Jurtela.

† **Jurij Vtičar.** Dne 5. sept. ob 3. uri zjutraj
je umrl č. g. Jurij Vtičar, župnik v Prevorju,
kjer je služboval 22 let. Rojen je bil l. 1849 v
Ormožu. Pogreb bo v petek ob 10. dop. R. i. p.!

Društvena naznanila.

Veselico v Mariboru priredi Bralno in pevsko društvo
Maribor in Pripravljalni odbor mariborskega sokola dne 16.
t. m. v Narodnem domu v Mariboru. Začetek ob 8. uri pop.
Legionarji v Ljutomeru. Čitalnica v Ljutomeru pri-
redi v soboto 8. septembra v Kukovčevi dvorani veliko na-
rodno igro v 4 dejanjih: „Legionarje“. Nastopijo priznani
diletantje, ki so lansko leto z velikim uspehom vprizorili
„Desetega brata“. Igra je predigra „Rokovnjačem“ in vsebuje
mnogo resnih in veselih prizorov. Mnogo smeja bo povzročil
posebno Boštjan Jež, vojaški in civilni krojač, ki ga bo kaj
dobro pogodil lanski Krjavelj. Začetek točno ob 7. uri zvečer.
Natančneje je razvideti iz lepakov. — Odbor.

Kmetijsko bralno društvo v Krčevini pri Ptuj
priredi v nedeljo 9. t. m. ob 4. uri popoldne v gostilni g. J.
Gregorca na Grajeni svoj redni letni občni zbor z običajnim
dnevnim redom. Po občnem zboru pa je prosta zabava s šalo-
igrami in kazanjem slik slovenske domovine. K mnogobrojni
udeležbi vabi uljudno — odbor.

Moškanjci. V soboto 8. t. m. priredi dijaški tamburaški
in pevski zbor koncert v notranjih prostorih gostilne Sok.
Začetek ob 4. uri popoldne. K obilni udeležbi uljudno vabijo
prireditelji. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Kat. slov. izob. društvo pri Sv. Bolianku v Slov.
gor. priredi v nedeljo dne 9. septembra t. l. veselico v pro-
storih g. Franca Horvat z gledališko predstavo „Zupanova
Micika“, s petjem, slavnostnim govorom, ki ga govori iz pri-
jaznosti g. dr. Fran. Plešič, itd. Po vzporedi prosta zabava s
petjem, srečolovom, šaljivo pošto, konfetiji itd. Med vzporedom
in pri prosti zabavi svira slavni tamburaški zbor iz Ptuja.
Začetek točno ob 8. uri popoldne. Obilne udeležbe prosí —
odbor.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Naznanjeni nedostaki v iskazu
darov za družbo sv. Cirila in Metoda se bodo v najkrajšem
času objavili.

Gasilno društvo v Iljaševcih priredi v nedeljo dne
9. septembra t. l. v gostilni g. Fran. Jureša v Boreh tom-
bolo. Začetek ob 7. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi uljudno
odbor.

Ivanjci. V soboto dne 8. t. m. popoldne ob štirih pri-
redi negovsko bralno društvo v Lasbaherjevi uti v Ivanjcih
veselico. Uprizorila se bo igra „Dr. Veznal in njegov sluga
Štipko Tiček“. Med prvim in drugim dejanjem kakor pri
prostih zabavi bodo svirali tamburaši. Veselica obeta dobro
uspjeti, ker so obljubili tudi jurjevski pevci. Sedež 50 v, sto-
jišče 20 v.

Občni zbor „Katoliškega podpornega društva v
Celju“ se vrši v nedeljo 9. t. m. ob pol 9. uri predpoldne v
opatici z običajnim vzporedom. Ker vzdržuje društvo jedino
slovensko dekliško šolo za mesto Celje in okolico in je zato
velikega pomena, vabi vse cenjene g. ude k obilni udeležbi
odbor.

Št. Pavel pri Preboldu. V nedeljo dne 9. t. m. se
vrši na vrtu g. A. Marince v Dolenjivasi koncert šentpavelske
godbe in možkega zbora z novim programom godbenih in
pevskih točk.

Šmartno ob Paki. Dne 16. septembra bo tukajšnji
pevski zbor obhajal 10 letnico svojega obstanka. Ob ti priliki
se bo priredila veselica na vrtu g. Pirtovška. Natančnejši
vzpred priobčimo prihodnjic. Prosimo sosedna društva, da na
ta dan v obližju ne narejajo kakšnih prireditev. Prosimo vse
pevske zборе in prijatelje petja, da nas ta dan gotovo raz-
vesele z mnogobrojnim obiskom in nas s tem navdušijo za
nadaljno delovanje v korist slovenske pesmi.

Prostovoljna požarna bramba v Mozirju priredi ob
priliki blagoslovljenja društvene zastave na dan 7. in 8. sept.
t. l. slavnost v večjem obsegu in sicer: Dne 7. septembra
zvečer bakljada, podoknica kumici in potem koncert v hotelu
„pri pošti“. Dne 8. septembra: 1. zjutraj budnica; 2. ob
1. uri popoldne sprejem društev iz gornje Savinjske doline

pri gostilni Puncer; ob pol 2. uri popoldne sprejem društev
iz spodnje Savinjske doline pri gostilni Hocke v Ljubiji;
pozdrav skupnih društev in potem obhod po trgu; 3. ob 3. uri
popoldne slovesno blagoslovljenje zastave, nagovor in dekla-
macije; 4. odhod na slavnostni prostor. Na slavnostnem pro-
storu: 1. koncert šoštanjanske narodne godbe in raznih pevskih
društev; 2. srečolov; 3. prosta zabava. Vstopnina na
slavnostni prostor za neude 50 vin.; društveniki so vstopnina
prosti. Vsa društva, kakor tudi prijatelji brambovstva se k tej
izvanredni slavnosti najuljudneje vabijo. Posebna vabila razven
lepakov se ne bodo razpošiljala. Odbor.

Listnica uredništva.

Šalovci, Kozje, Št. Lenart: Prihodnjič! — Sv. Lovrenc
v Slov. gor.: Ne žalimo sedaj več! Mogoče to dobro upliva!
— G. župnik Govedič; Šoštanj: Poprayerk nima postavne
oblike. Sicer pa potrjujemo, da ste Vi odklonili odborniško
mesto v I. razredu, katero pa bi bilo vkljub temu tudi raz-
veljavljeno. — Celje: Mogoče priobčimo, ko bodo Kosijeva
pisma vsa objavljena. Pozdravljeni.

Zahvala Prostovoljno gasilno društvo križevsko pri
Ljutomeru se tem potom prav prizrčno zahvaljuje za podporni
dar 4. krone gosp. Matiju Bežan, c. kr. bilježniku v Maren-
bergu. Bog plači! — Anton Vrabl, načelnik.

Tržne cene

v Mariboru od 25. avgusta do 1. septembra 1906.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		15	20	—	—
rž		14	—	—	—
ječmen		15	—	—	—
ovca		15	—	—	—
koruza		15	—	—	—
proso		18	—	—	—
ajda		16	—	—	—
seno		4	—	—	—
slama		5	60	—	—
1 kg					
fižola		—	80	—	—
grah		—	52	—	—
leča		—	92	—	—
krompir		—	7	—	—
sir		—	40	—	—
surovo maalo		2	—	—	—
maalo		2	60	—	—
ipeh, svež		1	60	—	—
zelje, kislo		—	—	—	—
repa, kisla		—	—	—	—
1 lit.					
mleko		—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
„ kislá		—	80	—	—
100 glav					
zelje		—	—	—	—
1 kom.					
jajca		—	7	—	—

Loterijske številke.

Dne 1. septembra.

Linc	56,	61,	34,	44,	60.
Trst	85,	63,	90,	73,	37.

MALA OZANANILA

Vsaka beseda stane 2 vin. Vsaka beseda stane 3 vin.

Najmanja objava 45 vin. Večkratna objava po dogovoru.

Ti inserati se sprejemajo samo proti predplačilu. Pri vprašanjih na upravništvo se mora pridjati znamka za odgovor.

Sprejme se takoj močen učenec za kovaški obrt in učenje v podkovanju pri Vincetu Bezjak, kovaču v Vurbergu pri Ptuj. [512 1]

Pošten fant, krščanskih starišev se takoj sprejme v uk pri Ivanu Vrečko, čevljarški mojster v Podčetrtku, Štaj 522 1

Gostilna z 4 orali zemlje se od 15. septembra da v najem. L. Mejak, Slov. Bistrica. 528 1

Viničarja z več ljudmi sprejme Rihard Ogrizek, Leitersperg pri Mariboru. Plača dobra. 525 1

Dve deklici, ki obiskujeta meščansko ali gospodinjstvo šolo ali učiteljišče sprejme na hrano in stanovanje krščanska rodbina. Naslov J. P. Badgasse 11, pritrilje, levo, Maribor. 516 1

Učenca v trgovino z manufakturnim blagom in perilom sprejme Vežjak v Mariboru. Dobi hrano in stanovanje. 515 1

Gostilna v najem se da v Lembahu pri Mariboru pod ugodnimi pogoji. Vpraša se v uprav. lista. 545 1

Učenec, več obeh deželnih jezikov se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom pri Jos. Sorko, trgovec v Ptuj (Breg). 543 1

Vsake vrste debla od 4 metre dolžine kupim za najvišjo ceno na mestu lesnega skladišča ali kolodvora v Mariboru. Na to opozarjam posestnike, ki ne morejo dobiti daljših debel iz svojih gozdov. Janez Špes, lastnik žage, Maribor. 1—12

Hiša se proda po zelo nizki ceni z dobro najemnino in lepim vrtom tik cerkve sv. Jožefa pri Mariboru. Naslov pri upravništvu. 527 4

V najem želim vzeti poslopje, primerno za trgovino, v dobrem stanju pri farni cerkvi. Naznanila naj se pošljejo na upravništvo lista. 531 1

Spretna kuharica, ki je vajena vsakega gospodarstva, želi vstopiti v kako župnišče s 1. oktobrom, Studenci pri Mariboru, Schoschteritschgasse 4. 547 2

Otvoritev trgovine. Uljudno naznanjam cenjenemu občinstvu iz Maribora in okolice, da sem otvoril v Mariboru Glavni trg št. 19 **trgovino z mešanim blagom.** Ker sem kupil po ugodni ceni jako lepo in trpežno blago, sem v stanju, vse blago prodajati po zelo nizki ceni. Za obilni obisk prosí s spoštovanjem Ant. Strableg pri „Angelju“ Maribor, Glavni trg 19. 555 3—2

Dva učenca z dobrim šolskim spričevalom, iz poštene hiše, se sprejmeta takoj v trgovino z mešanim blagom Josipa Krulc, Mar. Gorica, Pošta Šavski Marof (Hrvaško). 5'2 2

10 odstotkov popusta dovoli na naročila s Štajerskega in Kranjskega v korist dijaški kuhinji v Mariboru oziroma v Ljubljani „Delavaica umetnih cerkvenih del Konrad Skaza, St. Ulrich Gröden, Tirol“. Ceniki, fotografije, načrti in spričevala se pošljejo na zahtevo s povratno pošto. 451 6

Staro železo, baker, mesink, svinec, cin, cink kupuje po najboljši ceni Alojzij Riegler, ključavničarski mojster, Maribor, Flössergasse št. 6. 809 1—19

Mlad trg. pomočnik, dobro izvežban v mešani trgovini, želi svojo službo premeniti s 15. septembrom. Naslov pri upravništvu lista. 530 1

Pridnega in izurjenega pomagagača, kateri ima veselje do dela, sprejme takoj Matej Bregant, kovač v Orehovivesi, pošta Hoče-Slivnica. 551 3—2

Služba organista in oekovnika pri M. v Puščavi je razpisana do 20. sept. 564 2

Nova hiša, s 5 stanovanji, z lepno njivo, vse v dobrem stanju, je za nizko ceno na prodaj. Več se izve pri posestniku v Gornjih Poberžah, Dammgasse 219. Maribor. 553 3-2

Krojaški pomočnik, kateri zna boljše dela in pa tudi za sejem, se takoj sprejme pri Janezu Partlič, krojaški mojster v Studencih št. 49 pri Mariboru. 552 3—2

Dijaki se sprejmejo na stanovanje in dobro hrano pri slovenski družini brez otrok. Naslov: Urša Guser, Maribor, Tegetthofova ulica 39 (na dvorišču). 562 3

Viničar s štirimi delavskimi močmi, dva moška in dve ženski, ki se razumejo na ameriške trte, se sprejme za 1. novembra v Lembahu. Vpraša se naj pri dr. Schimm v Mariboru, Kaiserstr. 8. 558 2

Za samo 1000 gld. naplačila se proda lepo 8 oralov veliko posestvo z hišo, viničarijo, gospodarskim poslopjem, vse v najboljšem stanju, z opeko krito, velik sadonosnik, krme za šest krav, poldrugi oral ameriških nasadov, 45 minut iz Maribora, za nizko ceno 7500 gld. Ostalo se plača v obrokih. Natančneje se izve pod: M. B. Maribor, poste restante. 561 3

Želim žegarje, leto in zimo dovolj dela, prosto stanovanje, plača po dogovoru. Jakob Kolar v Gornji Hoči pri Mariboru. 559 1

Kdor hoče kupiti po ceni kako hišo z gostilno ali posestvo brez gostilne, v mestu ali na deželi, naj kar podpisane piše in znamko priloži. Cene so od 2800 do 7500 gld. Jožef Verdnik v Slov. Bistrici. 565 1

Hiša se proda po nizki ceni s 6 stanovanji, velik hlev za 8 goved, svinjski hlevi, svinjska kuhinja, klet, vrt, četrt oralá njeve, studenec, mesečna najemnina 49 K, v Studencih pri Mariboru. Več pove Franc Čerit, posestnik v Studencih, Lembaska cesta 71. 573 5

Enonadstropna hiša z gospod. poslopjem, na Sp. Štajerskem, blizu cerkve, posebno sposobna za penzijskista, dva vrta za zelenjavo in sadonosnik, se po ceni proda. Kje, pove upravništvo. 575 3

Enonadstropna hiša z malimi stanovanji, južna lega, v novi ulici, ki bo v kratkem zvezana s središčem mesta in bo potem okoli 5 minut od glavnega ozir. stolnega trga oddaljena, gospodarsko poslopje, vrt, dvorišče itd. okoli 10 let davka prosta, se po ceni proda v Mariboru. Naslov pove upravništvo. 577 1-

Ieklica, šestnajst ali sedemnajst let stara, se vzame za svojo, ker nimamo svojih otrok. Naslov pri upr. 567 1

Iali dijaki iz poštene hiše se prejemajo na stanovanje in hrano pri Mariji Karner v Mariboru, Koroška cesta 41, pritličje na levo. 571 2

Hiša s 5 stanovanji, branjarija z lagom, vrt, svinjski hlevi, svinjska ubinja, se po nizki ceni proda v študencih pri Mariboru. Več pove poastnik Franc Čerič v Studencih, Lemšaška cesta 71. 572 5

Dijaki se sprejmejo na hrano pri ošteni slovenski rodbini, zelo dobra irana, zračna soba, strogo nadzorstvo, v bližini vseh šol. Naslov pove upr. 574 2

Gostilna, dobro idoča, z mesarijo in 17 orolov travnikov, se proda ali la v najem pri Sv. Marjeti v Slov. gor. Vpraša se naj F. Wagrاندl, Maribor. 576 3

Dva mala dijaka iz boljše hiše se sprejmeta na stanovanje in hrano pod strogim nadzorstvom v Schmiderer-gasse 9, Maribor. 2

Za krojače in šivilje priporočam vzorce (Schnittmuster) za razne obleke po nizkih cenah. Pojasnila daje pisмено ali ustmeno Ivan Keček, krojaški mojster. Senik. P. Sv. Tomaž pri Ormožu. 5

Pritlična hiša za 5 strank, dvorišče in vrt, ob okrajni cesti, v bližini opekarne, cerkve in šole, kjer je sedaj branjarija, lepi lokali za eventualno povečanje ali pa za gostilno, se po ceni proda. Prodajalca pove upravn. 579 1-

Neoženjen šafar, ki se razume na vsa vinogradniška dela, in ima dobra spričevala, zmožen slovensčine in nemščine, se stalno sprejme. Ponube pod „Schaffer 101, Annoncen-Expedition Kienreich, Graz“. 589 1

Hiša na periferiji mesta Maribor, kjer je že gostilna z vsemi potrebnimi prostori, tudi mesnica, ledenica, ki se da lahko v najem pivovarni, nekaj malih stanovanj, zraven še stavbišče, 10 let davka prosta, ob državni in okrajni cesti, lepa lega za prihodnost, se proda. Kdo, pove uprav. 578 1-

Učenca sprejme Anton Koren, čevljarški mojster v Mariboru, Mühlgasse št. 7. 575 1

Sadje kupuje: jabolka, hruške, slive in tudi druge vrste sadja se kupuje po najboljši ceni Maribor, Apotheker-gasse 7. 578 2

Dve mali posestvi v bližini Maribora se takoj po ceni prodata. Ponudbe „Postfach 72 Maribor“. 579 2

Izjava.

Jaz podpisana Katarina Lovrenčič, posestnica iz Zgornje Senarske št. 13, obžalujem, da sem dejala, da je gospod Franc Schütz, posestnik iz Sv. Trojice svoja poslopja v Zg. Senarski sam zažgal, ker sem to govorila v razburjenosti in nepremišljene nisti.

Št. Lenart, dne 31. avg. 1906.

Katarina Lovrenčič.

Peter Jagodič

pozlatarski in slikarski mojster v Celju, Gosposke ulice št. 4

ponižno priporoča vsem častitim župnijskim predstojništvom in duhovščini kakor tudi občinskim uradom svojo

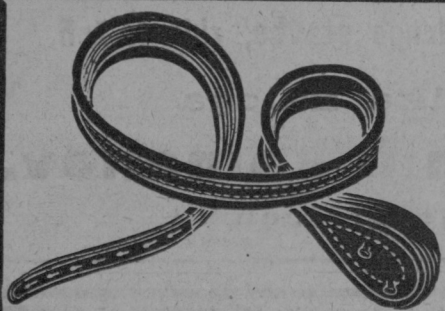
prvo slovensko umetno delavnico v Sp. Stajerju

in zelo bogato zalogo cerkvene in hišne umetnosti, altarje, prižnice, tabernakelne, božjih podob (kipov), svetnikov, slik, od najmanjših do največjih, od 25 v do 200 K. Okvirje po najnižji ceni, kakor tudi križce.

Ponovljenje in predelovanje starih altarjev itd. umetno in znano zmožno po nizkih cenah. — Proračuni in načrti zastonj

Za mnogobrojna naročila se priporoča

P. Jagodič.

Kilne pase

primerne za vsako kilo

z peresom ali brez tega, :: životne pase :: (trebušne obveze)

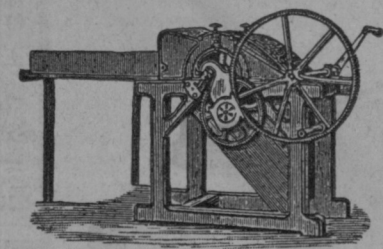
pokončne držaje, podlage za ploske noge, apara- rate za životna skrivljenja in umetne ude

izdeluje ceno in izvrstno vsled dolgoletne prakse bandažist 128 9-9

Franc Podgoršek,
Maribor, Burggasse 7.

Tovarniška zaloga 434 3

kmetijskih strojev

Konrad Prosch

v Mariboru,
Viktringhofgasse
priporoča

- svoje nove izboljšane -
g e p e l j e,

mlatinice z najnovejšimi osmi, rezalnice za krmo in repo, trijerje,

sekalnice * Za vse se jamči! Slovenske cenike na zahtevo zastonj!

Dva dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje pri krščanski rodbini, kjer so dijaki pod strogim nadzorstvom. Lična in snažna soba. Vprašati se naj blagovoli v uredništvu „Slov. Gosp.“ 563 2

Dobro idoča gostilna

se da v najem

zraven je tudi lahko trgovina z mešanim blagom, poleg okrajne ceste, pri farni cerkvi. Iztoči se lahko na leto 20-25 polovnjakov vina, tokle pa tudi 10 do 15 polovnjakov. Več se izve pri Posojilnici pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Načelstvo. 570 2

Vinograd

z lepim sadonosnikom se po ceni proda v Rimčetovi grabi, pol ure od trga Ljutomer. — Vpraša se naj v Mariboru. Schillerstrasse 16. 568 2-1

Nova godba.

Požarna bramba pri Sv. Martinu ob Paki si je ustanočila svojo godbo, broječo 8 do 10 mož (sami domačini). Ker je ta godba izvrstna in od c. kr. okrajnega glavarstva potrjena, se priporoča vsem gasilcem in drugim slovenskim društvom. Naročuje se ustmeno ali pisмено pri Josipu Mihelec, gostilničarju p.šta Rečica ob Paki.

Kuverte

priporoča

tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Ali že veste? kje se kupijo škapulirji

svetega Duha, Srca Jezusovega, Brezmadežnega Spočetja, Karmelske Matere božje.

Po nizki ceni jih prodaja:

trgovina Cirilove tiskarne,
Maribor, koroška cesta 5.

Tamkaj se dobijo tudi: podobice, rožni venci in vsakovrstne svetinje

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko varovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta Zagreba

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Glavni zastop „Croatie“ v Mariboru, Koroška cesta št. 9.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške. 51-46

Vsaka slovenska gospodinja rabi samo slovensko cikorijo v korist družbe sv. Cirila in Metoda, katero izdeluje in prodaja „Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate v Ljubljani“.

Želodčne kapljice

(z zaščitnim znakom sv. Marka.)

500 let je že stara lekarna, kjer se izdelujejo po preizkušenem zdravniškem navodilu želodčne kapljice (prej Markove kapljice). Te po receptu, ki mi ga je izročil neki zdravnik, prirejene želodčne kapljice so posebno priporočljive za ohranjenje trajnega zdravja, ker je dokazano, da je nervoz-

nost, bledica, pomanjkanje spanja, migrena, glavobol vedno le posledica slabe prebave in vsled tega tudislabe tvoritve krvi. — Te kapljice učinkujejo posebno ob prehlajenju želodca oslavljenju želodca, slabi prebavi in s tem spojenim zaprtjem ter pomanjkanju teka.

ZAKONITO ZAJAMČENO.

Izveček iz prostovoljnih zahvalnic, ki mi dohajajo vsaki dan:

Z Vašimi želodčnimi kapljicami sem zelo zadovoljen, ker so ozdravile mojo hčer od dolgoletne bledice. Pošljite mi, prosim za 8 kron še 2 ducata. Velespoštovanjem HENRIK KUBRICHT, krajni sodnik v Radenburgu. — Vaše želodčne kapljice so čudovito pomagale moji soprogi proti bolečini v želodcu. Pošljite mi še 12 steklenic. JOSIP SCHNEIDER, posestnik na Dunaju Wiedner Hauptstr.

Želodčne kapljice se pošiljajo:

1 ducat (12 steklenic) po 4.— K. 3 ducate (36 steklenic) po 11.— K. 5 ducatov (60 steklenic) 17.— K.

prosto zavoja in poštne, ako se pošlje denar naprej ali po poštne povzetju — Razpošilja samo

GRADSKA LEKARNA, ZAGREB

853 15-20 Trg sv. Marka št 68, poleg cerkve sv. Marka.

Pozor!

Vsem cenjenim kupovalcem priporoča se nova in najcenejša trgovina z modnim, suknenim, volnenim in platnenim blagom kakor tudi z raznimi oblekami za dečke in gospode.

Grajski trg 2 **M. E. Šepec, Maribor,** Burgplatz 2

(v lastni hiši)

K bližajočemu mrzlemu času priporočajo se posebne novosti zimskih izdelkov za vsakovrstna oblačila, tudi odeje in koce, sukneni, volneni in štrikani robci, perje za blazine itd.

Zahvala.

Za obilne izraze prisrčnega sočutja med hudo boleznijo in povodom smrti našega iskrenoljubljenega, nepozabnega brata, svaka, strica, prastrica, prečastitega gospoda

mons. Lavrencija Herg

zlatomašnika, apost. profonofarja ad instar partic., inful. stolnega prošta, kn. šk. konzistorialnega svetovalca, odlikovan z zaslužnim križcem „Pro Ecclesia et Pontifice“, ravnatelja kn. šk. ordinariatske pisarne itd.

prosimo vse, naj sprejmejo tem potom našo najiskrenejšo zahvalo. Posebno vsem tistim, ki so spremljali našega predragega rajnkega na zadnji poti, izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Maribor, dne 1. sept. 1906.

Žalujoči ostali.

Za Marijine družbe

je dobila prodajalnica Cirilove tiskarne

krasne svetinje iz aluminija.

Od sedaj lahko vsakdo dobi tukaj tudi vsakovrstne druge svetinje.

Slovenci!

Spominjajte se ob raznih prilikah naše dične, prepotrebne šolske družbe sv. Cirila in Metoda!

Dr. Bergmann, Maribor
je odpotoval do 15. septembra.

Jožef Kolarič

mizarski mojster, Maribor

Franc Jožefova cesta št. 9 v lastni hiši
absolviral obiskovalec tečaja mojstrov na c. kr. tehničnem obrtnem muzeju na Dunaju,

se priporoča slav. občinstvu in čast. duhovščini v izdelovanje vseh

mizarskih izdelkov za poslopja,
pohištva in oprave za sobe in
prodajalne

ter vsako delo pri šoli in cerkvi v vseh slogih najfinjšega in pri-
prostega izdelka. — Načrti in proračuni zastonj. 488 B

Karol Kociančič kamnoseški mojster

Maribor, samo Schillerstrasse 25

priporoča svoja

81 2

kamnoseška in podobarska dela
za cerkve in druge stavbe, zidanje žrfi.

Velika zaloga

nagrobnih kamenov.

Najnižje cene.

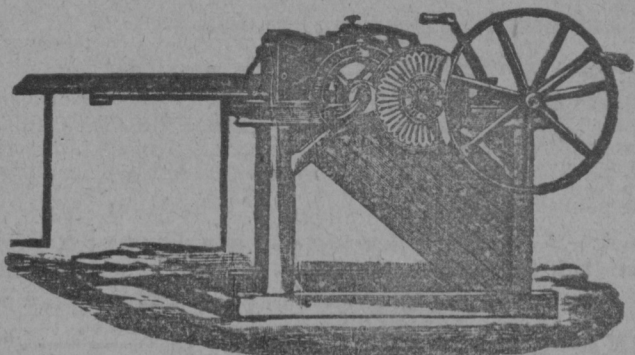
|| || || || || Zoper ogenj in vlom varne **blagajne** in **šivalne stroje** kupite pri meni najceneje. || || || || ||

Zanesljivo najboljše poljedelske stroje

kakor mlatilnice na roko in gepelj, čistilnice (pajke), slamoreznice, mline za sadje in grozdje, vinske in sadne stiskalnice priporoča v bogatej izbi

1-3

trgovina z železnino „Merkur“ **P. MAJDIČ, Celje**

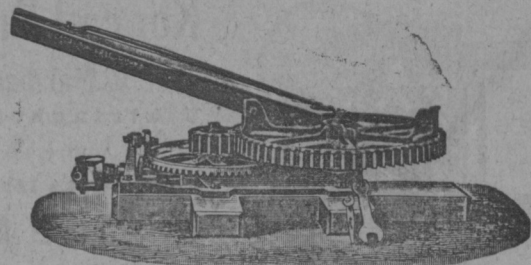
ter pošilja na željo cenike zastonj.

✦ **Vlačne grablje**

najuspešnejše poljedelsko orodje, s katerim ena oseba lahko toliko naredi, kakor z navadnimi šest ljudi - - - -

Posebno opozarjamo na **omare za led, stroje za izdelovanje sladoleda in surovega masla, ter razno kuhinjsko opravo.**

Lepa izbira kuhinjske posode iz čistega nikla zdravniško priporočena.

|| || || Traverze, cement, železo za cevi, cevi iz kamensčine, strešna lepenka, sesalke in vodovodne naprave || || ||

POZDRAV,

govorjen od prevzv. gospoda knezoškofa dr. Mihaela Napotnik

pri slavnostnem zborovanju tretjega katoliškega shoda v Ljubljani,

v ponedeljek 27. avgusta 1906.

(Priobčen po rokopisu.)

Milostljiva in prečastita nadpastirja!
Svetla gospoda kneza (Windischgrätz)!
Preblagorodni gospod predsednik!
Mnogočislani zborovalci!

Kdor vstopi v hišo ali družbo, mora pozdraviti to; in po pozdravu spoznajo zbrani došlega gosta, kakor tico po petju.

Ko vstopim zdaj — in to že tretjikrat, o dobro znamenje, omne trinum perfectum, vse trojno je popolno, k tretjemu rado gre — ko vstopim in že stojim zdaj, pravim, med mnogoštevilno in prečislano družbo katoliških Slovencev in ker želim, da pomeni moj pozdrav več kakor navadno pozdravljenje, pozdravim vas z najstarejšim in najsvetejšim krščanskim rekomo: Hvaljen bodi Jezus Kristus!

In zdaj me poznate, kdo da sem in kaj da hočem. Zdaj poznate moje mišljenje in hotenje, vse moje stremljenje, dejanje in nehanje. Zdaj veste, pokaj sem obhajal od 6. do 10. tekočega meseca sinodalni shod 235 ljubljenskih svojih sodelavcev v vrtu in vinogradu škofije Lavantinske in čemu sem prihitel na tretji slovenski katoliški shod. — A zdaj poznam tudi jaz vas, ki ste glasno in jasno, ste zavedno in veselo odzdravili: Vekomaj. Amen. Zdaj poznamo skupni svoj program, vzajemno svoje hrepenenje in prizadevanje.

Moj in vaš neprekinjen vzvišeni program je Jezus Kristus. Moja in vaša vroča želja, moja in vaša krepka volja je slava Kristusova in lastna stalna blaženost. Ta vodilni svoj načrt smo posneli po angeljih, pojočih v sveti božični noči nad betlehenskimi livadami: Slava Bogu na višavah, in mir ljudem na zemlji dobre volje! Na le-ta naš temeljni načrt se opira in ozira vse drugo. Saj ga ni bilo in ga ne bo, po katerem bi se rešili časno in večno: razen obljubljenega, željno pričakovanega in resnično pridoposlanega Mesija Jezusa Kristusa. Zato mora Kristus med nami živeti, kraljevati, gospodovati.

V tem smislu in duhu smo se zbrali k slovesnemu pričevanju svojega vzora, svojega programa. Papež Pij X. priporočajo v svoji poslanici Sul azione cattolica z dne 11. junija 1905 katoliške shode, ki bi naj bili javne izpovedi katoliške vere ter napovedi božjega miru in blagoslova. Katoliški shodi bi naj bili pričevalci krščanske zavesti, vnetosti, navdušenosti. Kristus je imel tudi slovesen vhod v Jeruzalem, pa je ob času, ko je bilo največ ljudstva zbranega v Jeruzalemu, umrl na križu med mrknjenjem solnca, med pokanjem skal, med odpiranjem grobov; je od mrtvih vstal ob naj-

bolj prazničnih dnevih judovskih; in Sv. Duha je poslal apostolom med pišem in v podobi gorečih jezikov na binkoštni praznik, ko so bili Judje zbrani od vseh strani, tako, da je sv. Peter nemudoma sprejel še tisti dan tri tisoč vernikov v sveto Cerkev.

V Kristusu zbrani zborovalci!

Znamenito, velevažno geslo je izdal razsvetljeni apostol sveta, ko je naročil dragim svojim Efežanom: ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, instaurare omnia in Christo, prenoviti, vse v Kristusu (Efež. 1, 10), in sicer tako prenoviti in izpopolniti, da bo vse in v vsem Kristusu (Kol. 3, 11), da bo on v vseh ljudeh upodobljen. (Gal. 4, 19).

Oprt na to Pavlovo načelo, je duhoviti papež Leon XIII., neminljivega spomina, v svojih vekovitih poslanicah naglašal, da je v naših viharnih in nevarnih časih najti rešitev samó le v povratu k božjemu Vzveličarju: „V tem je zapopadeno ozdravljenje zla“, piše modri učenik v okrožnici Exeunte z dne 25. decembra 1888 klasiško kratko, „da se zasebno in javno povrnemo k Jezusu Kristusu in h krščanskemu življenju. In hoc posita malorum sanatio est, ut mutatis consiliis et privatim et publice remigretur ad Iesum Christum christianamque vivendi formam.“ In v glasoviti okrožnici Rerum novarum z dne 15. majnika 1891 opinja vesoljni učenik: „Declinare a Christo corruptio est, ad Christum redire sanatio. Kreniti ali odstopiti od Kristusa je poguba, h Kristusu se vrniti je otežba.“

In sedanji srčno in srečno vladajoči papež Pij, po previdnosti božji X., so v svoji prvi težko pričakovani ker odločilni encikliki Esupremi apostolatus cathedra z dne 4. oktobra 1903 načrtali svojo sveto in veličajno nalogo z apostolskim vodilom: instaurare omnia in Christo, ut in omnibus formetur Christus, vse obnoviti in popraviti v Kristusu, da bo v vseh upodobljen Kristus.

Prav to je pač tudi ves namen in pomen tretjega slovenskega katoliškega shoda, ki presega po dušni žaroti udeležencev prvi in drugi shod, ki sicer tudi slujeta po izredni navdušenosti svojih obiskovalcev. Pričujoči katoliški shod želi in hoče, da se vse preobrazi v Kristusu, ki naj kraljuje v vseh razmerah domačega in naj vlada v vseh odnosnih javnega življenja.

Zatorej urno in popolnoma nazaj k njemu, ki je pot, resnica in življenje (Jan. 14, 6), v vedi, katere najvišji cilj je spoznanje resnice; v umetnosti, katere najglavnejši smoter je razo-

detje ali odkritje večne dobrote in lepote, ki odseva, odsvita v stvarih. Kristus, Beseda božja, v kateri so skriti vsi zakladi modrosti in učenosti (Kol. 2, 3), je solnce duhov, je vir luči, je izvor lepote, je središče, od katerega mora izhajati in h kateremu mora voditi in se vračati vsaka prava veda, vsaka pristna umetnost.

O kako živo in željno je hrepenel najmodrejši grških modrijanov, vrli Sokrat, po Učitelju resnice in čednosti! Sebe in svoje učence je tolažil ter tolažil: Čakajmo, morda pride, ki nas bo učil, kako moramo živeti z ozirom na bogove in ljudi! Samó le božje bitje nas more prav podučiti, je gošče vzkliknil plemeniti mož. — In res, obiskal nas je On, ki izhaja z višav, razsvetliti te, ki sedé v temi in v smrtni senci, da ravna naše noge na pot miru. (Luk. 1, 77. 78). Prišel je dolgo zaželjeni Učitelj resnice in čednosti Kristus Jezus, ki sam zatrjuje o sebi: Magister vester unus est. Vaš Učitelj je le eden. (Mat. 23, 10).

Tega edinega Učitelja večnih resnic in vzveličavnih čednosti naj se tesno oklenejo in neodjenljivo držijo vsi gojitelji vede. Nesrečen, kdor še toliko ve in zna, pa ne pozna njega, ki govori o sebi: Jaz sem luč sveta; kdor sledi za menoj, ne tava potemi, temveč ima luč življenja. (Jan. 8, 12). Dokler sem jaz na svetu, sem luč sveta. (Jan. 9, 5). Kristus pa ostane na svetu do konca dni — in sicer po svoji ustanovi sveti Cerkvi, po kateri živi, blagoslavlja in deluje. Za to razsvetljuječo in ogrevajočo lučjo naj bi stanovitno hodili učenjaki in umetniki. Kam pa naj sicer gredó? Gospod, kam naj pojdemo, je klical močnoverni Peter. Ti imaš besede večnega življenja. In mi smo verovali in spoznali, da si Kristus Sin božji. (Jan. 6, 69). Tu v visoki šoli Jezusovi so našli najizbornejši veleumi popolno nasičenje svoje vedoželjnosti, so našli mir srea, so našli zlato svobodo. Ubi Spiritus Domini, ibi libertas. (II. Kor. 3, 17). Kjer je Duh Gospodov, tam je svoboda. — Kristus vas bo osvobodil. (Gal. 4, 21).

Tudi v kraljevstvu vede in znanosti mora vladati Kristus. Saj tudi veda ne more vložiti drugega temelja, kakor je vložena, ki je Jezus Kristus. (I. Kor. 3, 11). Veda se mora zlagati s krščanskimi, večno veljavnimi načeli; če jih prezira ali se jim celo ustavlja, je brez moči, je brez jedra in zrna. Moč in življenje prejema le od nezmotljivega, edinovzveličavnega nauka Kristusovega, ki je tolike moči, da že dvatisoč let vlada in vodi vesoljni svet ter ga bo še

dalje vladal in varoval puščobe in praznote. Potemtakem pa zapoveduj in se proslavljaj Kristus v kraljevstvu znanosti in umetnosti! On, ki je Edinorojeni Očeta, je svetloba njegove časti in podoba njegovega bistva, in ki vse z besedo svoje moči nosi... in sedi na desnici veličastva v visokosti (Hebr. 1, 3) in v katerem prebiva vsa popolnost (Kol. 1, 20): ta bodi vzor učenjakom in umetnikom, bodi vzgled profesorjem in dijakom, bodi voditelj učiteljev in učencev, vzgojiteljev in gojencev! Zakaj, to je večno življenje, da spoznajo tebe, edino pravega Boga, in njega, ki si ga poslal, Jezusa Kristusa. (Jan. 17, 3). Njemu, kateremu se klanjajo kolena teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo (Filipj. 2, 10), temu služiti, tega poslušati in posnemati, bodi vseh ved in umetnij najvišja slava in hvala!

Veda in umetnost mogočno vplivata na zasebno in javno življenje, katero ali razkristjanita ali pokristjanita, kakor pač delujeta ali na nekrščanski ali na krščanski podlagi. Zato pa vsa čast in hvala vrlim možem, ki si prizadevajo, da Kristus vlada v državi vede in umetnosti, ki stojé na skali Petrovi, so naslonjeni na steber in podslombo resnice: na sveto katoliško Cerkev. Radost nad radost, da kaže vseučiliško dijaštvo katoliško zavest in da si črta in riše pravi smer za svoje prihodnje življenje. Danica in Zarja napovedujeta blagonsno prihodnjost. Z uma svetlim in mirnim mečem se bodo katoliški akademiki zmagonosno borili in proslavljali, če bodo vedno eno srce in ena duša. Vstanite in Kristus vas bo razvetljal! (Efež. 5, 14). Nazaj h Kristusu! Vera v Kristusa more več ko gore predstavljati, ona premore celo kamen od srca odvaliti.

Če bo Kristus vladal v vedi in umetnosti, bo vladal tem laglje v človeški družbi — pred vsem v družini. Saj mora biti tudi tukaj in še prav posebe kralj in gospod. Kristus je povzdignil in plemenitil družino, ko je sam trideset let v njej živel, delal, bil v njej pokoren in poslušen, je v njej rasel kakor na starosti, tako na modrosti, na milosti in ljubeznivosti pred Bogom in pred ljudmi.

In ravno sveta Družina nazareška bi naj bila slovenskim družinam vzgled in vzor. Po zvestem češčenju in posnemanju svete Družine nazareške bi dobivale trdna tla družinske čednosti, bi se globlje in globlje ukoreninjevale. In v tem oziru bi največ koristila družba krščanskih družin na čast sveti Družini nazareški, katero so modri papež Leon XIII. s krasno okrožnico Neminem fugit z dne 14. junija 1892 raztegnili na ves katoliški svet. V Lavantinski škofiji šteje ta času primerna in potrebna družba že 30.800 družin z 148.370 člani. Vse hvale in skrbne razširitve vredna družba napeljuje družinske očete, da se vedejo kot namestniki sv. Jožefa; žene, da se vzgledujejo nad božjo Materjo; in otroke, da nasledujejo božje dete Jezusa.

In varstvo svete Družine je najmočnejša bramba zoper napade in navale na krščansko življenje v družini. V družini, ki časti in posnema sveto Družino, ne bodo opravili nič, ki izkušajo preosnovati posvetno postavo gledé na svetost, enotnost, nerazdružljivost svetega zakona, ki je nosilni steber družini, občini, državi, človeški družbi sploh. Beseda Kristusova je tukaj postava: Kdorkoli se loči od svoje žene in vzame drugo, prešestuje nad njo; in ako se žena loči od moža in se omoži z drugim, prešestuje (Mark. 10, 11, 12). Kar je Bog združil, naj človek ne loči. (Mat. 19, 6). Ta večno veljavni izrek Kristusov je povzročil, da je 4½ milijona avstrijskih katoličanov v dveh mesecih povzdignilo svoj glas zoper krič o razporoki ali o ločitvi veljavno sklenjenega zakona.

Da, Kristus kralj v krščanskih družinah, in v njih bota bivali složnost in ljubezen, bota stanovali zadovoljnost in blaženost, bode polno miru in blagoslova božjega. Živo želim, da bi slovenske družine tako živele, da bi jih Kristus rad obiskaval, kakor je obiskal goste v Kani Galileji, pa je obiskal hišo Simonovo in Cahejevo in v Betaniji blago trojico Lazarja, Marto in Marijo.

Kakor v družini mora Kristus vladati tudi v šoli, kjer se nadaljuje domači poduk in domača vzgoja.

Čudovito, Kristus sam je obiskal šolo. Toda katero? Šolo tempeljsko, šolo torej versko, in nobene druge. Tam v tempelju je sedel prav kakor učene med učeniki, je poslušal, odgovarjal in prlašal, da so se mu vsi čudili. V šolo, v kateri uči Kristus vzveličavne resnice in čednosti, v tako šolo morajo pošiljati starši svoje otroke, če hočejo izrediti otroke božje in dediče nebeškega kraljestva, če hočejo doživeti veselje nad njih pokorščino do sebe, do Cerkve, do domovine.

Kristus je zaklal besede, ki že dvatisoč let donijo po širnem svetu: Pustite otročičem k meni priti in nikar jim ne branite, zakaj taci je nebeško kraljevstvo! (Mark. 10, 14). Kristus je otroke ljubil, jih je objemal, je na nje roke polagal ter jih je blagoslavljal (Mark. 14, 16), in otroci so za svojim nebeškim prijateljem radi hodili, so ga poveličevali, so mu klicali hosana, hosana! In Kristus je nedolžne otroke obkrožil z visokim in močnim obzidjem, da bi jih obvaroval zapeljivosti, da bi jih branil pred pohujšanjem. In ta obrambni zid je grozni izrek: Kdor pohujša katera tega teh malih, ki v mene verujejo, bi mu bilo boljše, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in bi se potopil v globočino morja. (Mat. 18, 6). Strašne besede Vsak Slovenec naj skrbi, da ga ne bodo zadele; zlasti naj skrbijo za to starši, odgojitelji, učitelji.

Ali ni strašno slišati, da se nahajajo ljudje, ki hočejo Kristusa, njegov sveti nauk in sveti križ odpraviti iz šole, namesto vzveličavnega krščanskega nauka uvesti medlo mešanico, odstraniti prejemanje svetstev, zabraniti vaje v božjih in dejanskih čednostih! O nespamet, o škodljivost svobodne šole, šole brez Kristusa, brez Učitelja večne resnice in večnega življenja! Ne, takšne šole ne marajo Slovenci, ki so krščanski narod; in zato mora biti šola tudi krščanska, če hoče biti slovenska, narodna. Prav danes praznuje Cerkev god sv. Jožefa Kalasankcija († 1648), ustanovitelja reda regularnih klerikov Matere božje pobožnih šol.

Kristus živi, gospoduj in zaukazuj v šoli!

V Kristusu se mora dalje prenavljati socialno ali družabno življenje. Kristus mora voditi gospodarje in služabnike, posestnike in najemnike, delodajavce in delavce, bogate in revne, sicer ni sreče, ni zadovoljnosti, ki je že polovica prijetnega življenja. Kristus mora biti vseh Gospod, sicer noče nobeden ne poznati in ne imeti gospoda nad seboj.

Kristus je zlasti povišal in posvetil delavski stan, ko je bil rojen v tem stanu, je vzel hlapčevsko podobo na se, je bil imenovan tesarjev Sin in celo kratko tesar; ko je dalje izvolil izmed delavcev svoje ljubljene tovariše in apostole. Pri svojem javnem učenju se je rad mudil pri delaveih, je rad govoril o njih delovanju v vinogradu in na polju ter o njihovem plačilu na večer. Kristusa so posnemali apostoli, zlasti bogonarjeni Pavel, ki je bil sam rokodelce, tkal je preproge in šotore, in je pridno priporočal delo. Vobče je znan njegov krepki izrek: Kdor noče delati, naj tudi ne je. (II. Tes. 3, 10). Delavci moramo vsi biti. Kdor noče delati, ko bi lahko delal, naj ne je, naj gine. Delati pa moramo v Kristusu, s Kristusom in za Kristusa. Le Kristus reši novodobno družbo!

Kristus mora vladati v občini, deželi in državi. Saj je njemu dana vsa oblast v nebesih in na zemlji. (Mat. 28, 18).

Kristus kraljuje vsled prirojene pravice kot edinorojeni Sin Kralja najvišjega, torej dedič vse oblasti; in kraljuje tudi vsled pridobljene pravice, ker nas je namreč otel oblasti teme (Kol. 1, 13) in je dal samega sebe v rešilo za vse (I. Tim. 2, 6), in so vsi postali njegovo pridobljeno ljudstvo. (I. Petr. 2, 9).

Kristus je najvišji vladar in izvršuje svoje vladarstvo po svojem kraljevstvu na zemlji: po eni edini, sveti, katoliški in apostolski Cerkvi, v kateri vlada po resnici, pravici in ljubezni. Kot najvišji oblastnik ima neoddatno pravico, dajati postave občinam in državam; in to je storil po večno veljavnih zakonih svojega evangelja, ki veže kot najvišji zakonik vsa ljudstva in vse države. Evangeljska postava je najmočnejša podlaga obstoju in blagostanju vsakega kraljevstva. Ako se izpodkoplje in izpodmakne ta temelj, je pogibelj neizogibna. Saj tudi tukaj ne more nihče vložiti drugega temelja, razen tega, ki je vložen, kateri je Kristus Jezus. (I. Kor. 3, 11).

Občina, dežela in država morajo skrbeti pred vsem za časno blagostanje svojih občanov, deželjanov in državljanov, vendar tako, da le-ti ne izgubijo večne blaženosti, ki se pa pridobi le po Kristusu. Drugega imena ni danega ljudem, da bi se vzveličali, kakor je dano ime Jezusovo. (Dej. ap. 4, 12).

Kraljij torej Kristus vselej in vsepovsodi!

Prečislani zborovalci!

Jezus Kristus včeraj in danes, tisti tudi vekomaj! (Hebr. 13, 8).

Razvoj in procvit slovenskega naroda se more uspešno vršiti le na držni podlagi tiste vere, ki sta jo oznanjevala solunska brata sv. Ciril in sv. Metod, in po kateri sta preobličila slovanski svet. Moč in krepkost Slovencev se bo pokazala, ko bo cvetela pri njih dejanska vera, ko bo vladala složnost sreča in složnost duše. Drugim narodom je dal Bog po enega apostola, nam pa je dal kar dva brata apostola, da nas tem izdatneje družita v veri in ljubezni.

Slovenci, držite se neodtrgljivo Kristusove vere! S tem si lahko pridobite veljavo in slavo nad drugimi rodovi. Velikost kake dežele ni ravno odvisna od razsežnosti svojega kraja, marveč je odvisna od čednosti, od značajnosti svojih prebivalcev. Naj so Slovenci živo verni in resno pobožni, naj so kot mravlje marljivi, naj so trezni in zmerni, blagosrečni in velikodušni: in slovenska dežela bo veljavna, slavna, občudovana.

Toda dovolj besed! Dejanje nastopi! Nastopi vzajemno potegovanje za krščansko vedo in umetnost, za krščansko družino in šolo, za krščansko uredbo človeške družbe, za krščansko srenjo, deželo in državo!

V izvršitev tega načrta stopimo združeni v tabor Kristusov, pred katerim beže sovražne sile! Kdor je Gospodov, kličem s svetopisemskim pozivom, se naj pridruži nam! (II. Moz. 32, 26).

Križ Kristusov je naša trobojnica, nad katero še doslej ni bilo dobitnika — zmagovalca in ga ne bo, dokler bosijalo solnce na nebu. Ta trobojnica, sveti križ, vihraj in plapolaj in spominjaj Slovence tužne preteklosti in boljše prihodnjosti. Pod njo so se predočetje hrabro bojevali in so najhujše nezgode srečno prebili. V njej je gotova zmaga tudi za njih zveste sinove in pobožne hčerke.

Moje zadnje besede pa naj bodo zadnje besede zadnje svetopisemske knjige: Pridi, Gospod Jezus! Jaz pridem kmalu. Milost Gospoda našega Jezusa Kristusa bodi z vami vsemi! Amen. (Apok. 22, 20. 22).

